

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst a 1 D, od 10—15 petih vrst a 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst a 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst a 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
 Popusti le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Tolmač št. 34.
 Dopise sprejema le poštovano in zaščiteno frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke: 10
 v Jugoslaviji vsa dni po Din 1—
 v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelja Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj po liče v prvi naročilni vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Kriza inteligence.*)

Nobeno vprašanje ni danes tako zamernjeno in obenem tako pereče kakor položaj onega sloja človeške družbe, ki drži na svojih ramah vso kulturo in napredek, t. j. inteligence. Svetovna vojna je zapustila na vseh poljih družabnega življenja težke, neizbrisne sledove. Prizadela je kmeta, ki je izgubil sina ali pa našel zapuščen gošpodarstvo, ko se je vrnil iz vojnega metaja, oškodovale je delavca, ker plačilo za njegovo delo ne odgovarja več cenam na trgu in svetovni gospodarski položaj ovira normalni razvoj industrijskega proizvodnje tako, da je začelo primanjkovati dela, pritisnila je k tlom obrtnika in trgovca — seveda če ni posebno izurjen in brezobziren verižnik — kajti njihov zaslužek je odvisen od gmočnih razmer delavca in kmeta. Najbolj občutne pa so njene posledice za inteligenco, ki duhovno spaja vse druge sloje in je v enaki meri odvisna od obrtnika in trgovca, kakor tudi od kmeta in delavca. Napačno bi bilo seveda pripisovati vse grehe vojni in če govorimo o krizi na katerem polju, moramo pač poseči nekoliko nazaj in pogledati, kje teži njen izvor. V prvi vrsti velja to za kritičen položaj, kamor je zašla sodobna inteligenca. V tem oziru ima evropska kultura na svoji vesti usodopolen greh in trditve, da se lahko inteligenca zahvali za svojo mizerijo v prvi vrsti le nji, ni niti pretirana, niti neupravičena, še manj pa nasprotuje dejanskim razmeram, v katerih živimo. Malokdo pa se zaveda, da te razmere so logična posledica v marsičem zagrešenega kulturnega razvoja.

Razdelimo inteligenco na dva nenakana dela — na strokovnjake in one sorazmerno maloštevilne ljubimce uode, ki so se z umom ali drugim izrednim sposobnostmi dvignili nad nivoju vsakdanjih ljudi in drugi tabor, kjer se nahaja pretežna večina navadnih duševnih delavcev. Govoriti s stališča pomanjkanja gmočnih sredstev o prvih bi bilo odveč, kajti njihov posel je potreben človeški družbi v toliki meri, da je le-ta naravnost prisiljena preskrbeti jim primerno eksistenco. Res je sicer, da je nemoralno povčno življenje poseglo tudi v njihove vrste, da se današnji univerzitetni profesor, inženir ali zdravnik glede zaslužka ne da niti primerjati z onim pred vojno, res je, da so na dnevnem redu absurdni slučaj, ko znanstvenik dobi za svoje naučno delo manj ka-

kor stavec, ki je njegovo knjigo postavil, toda v primeru s povprečnim uradniškim kadrom, ki igra bodisi v državi, bodisi v privatni službi subsidiarno vlogo, je gmočni položaj prvih vsaj v toliki boljši, da ne trpe dobesednega pomanjkanja. Popolnoma drugačno in dokaj žalostno sliko nam nudi oni del inteligence, ki je dandanes preje upravičena trditve, da je proletarizirana do skrajnosti, kakor pa ročni delavec ali kmet z majhnim posestvom. Tu vidimo slučaj, ki se upirajo človeškemu razumevanju in nasprotujejo principom dosedanjega razvoja.

Nastane vprašanje, kje tiči vzrok, da se baš inteligentno delo sedaj tako malo ceni. Običajna fraza v tem slučaju odgovarja: vojna, splošni gospodarski položaj ali pa, kar je še najbolj preprosto — država je kriva. Kar se tiče vojne in gospodarskega položaja, je ta trditev deloma resnična. Ne bilo bi pa prav zvaliti vso krivdo na vojno in njene posledice. Kriza inteligence je vprašanje zase, ona bi bila nastopila prej ali kasneje tudi če bi ne bilo nobene vojne. Glavni vzrok je v napačni ali bolj rečeno enostranski vzgoji same inteligence. Ves dosednji kulturni razvoj je bil usmerjen tako, da je bilo duševno delo strogo ločeno od ročnega, da je bila potegnjena med delavcem, kmetom in obrtnikom z ene strani in inteligenco z druge fiksna meja, ki je prvi ni mogel, drugi pa ni hotel prekoračiti. Šole, izvenzki sorazmerno nezadostno število strokovnih, kakor n. pr. obrtne in kmetijske, so sicer vzgajale mladino za življenje, toda ta vzgoja je bila docela enostranska, teoretična v toliki meri, da mladenič, ki je zapustil srednjo šolo in ni nadaljeval visokošolskih študij, ni imel od svojega osebnostnega dela za praktično življenje mladine nobene koristi. In ne glede na to, da bi morale biti srednje šole po svojem učnem sistemu in programu namenjene izključno le onim, ki imajo sposobnost in potrebna sredstva za nadaljevanje strokovne izobrazbe, se je ukoreninil pri nas nekaj predsodek, da jih mora obiskovati vsakdo, ki reflektira na zvanje inteligentnega človeka. Nasprotno pa so veljale in veljajo še dandanes strokovne šole, ki jih čaka bogata bodočnost, za manj vredne in posledica tega je bila, da je večina staršev pošiljala svoje otroke v gimnazijo ali realko. Te vrste srednje šole, ki so de facto temelj in predpriprava za poznejšo akademsko izobrazbo, imajo poleg zastarelega, deloma preobloženega, deloma pomanjkljivega programa še to slabo lastnost, da sprejemajo vse in vsakogar ne glede na to, da-li mu zadostujejo duševne moči

za nadaljevanje začetega dela ali ne. Poleg tega pa pedagogi pri končni oceni tega ali onega naobetnega dijaka poredko včasih tudi skozi prste in niso redki slučaj, ko zapuščajo ti dijaki šolo s spričevalom, da so »zreli«, v resnici pa so za življenje vse preje kačor zreli. Zato je tudi razumljivo, da se marsikdo po osmih letih trudapolne hoje in trganja hlači ustavi in ne ve, kam bi krenil. Bodisi radi pomanjkanja sredstev, volje ali sposobnosti, bodisi iz kateregakoli drugega vzroka, si mnogi takoj po končanih srednješolskih študijah izbere svoj poklic. Kakšen poklic si lahko izbere človek z izobrazbo, ki je v pravem pomenu besede splošna in pogosto še pomanjkljiva in kako se ta izbira ponavadi vrši, je splošno znano. Ker nima ta mladina nobene strokovne izobrazbe, torej tudi nobene podlage za praktično življenje, je pač prisiljena si iskati zavetišče in vsakdanji kruh tako, kakor nanese slučaj. V kategorijo mladih ljudi, ki nimajo pravega poklica in še to, kar opravljajo, opravljajo večinoma brez vsakega veselja in dobre volje, ki je predpogoj za uspešno delo, spada velik del današnje povprečne inteligence. Na eni strani nezadostno število strokovnih pripravilnic za točno opredeljen praktičen poklic, kakor so obrtne, kmetijske, sadjarske, gozdarske in tem podobne šole ter premalo zanimanja že za one, ki jih imamo. Na drugi strani pa preštevilo produkcije nekvalificiranih duševnih delavcev — to sta dva glavna motiva današnje krize med inteligenco. K temu je treba prišteti še dejstvo, da je inteligenca v pretežni večini zelo nepraktična, da se boji in izogiba vsakega, tudi najmanjšega ročnega dela, za kar seveda nosi odgovornost v prvi vrsti vzgoja.

V tem pogledu pač ni treba izgubljati mnogo besed. Današnji inteligent je v malenkostih, ki bi jih lahko opravil sam, navezan na tujo pomoč. Če je treba zašiti ali izgladiti obleko, popraviti čevlje, pobeliti sobo, oprati perilo — skratka za vse to, kar rabi v vsakdanjem življenju, mora najemati in plačevati. To so na prvi pogled malenkosti, ki pa v resnici niso malenkosti. V tem slučaju sicer gmočne razmere ustvarjajo tu pa tam častne izjeme, toda bolj redek kot bela vrana pa je inteligent, ki bi si znal napraviti novo obleko, čevlje, mizo, stol in druge potrebne stvari. Seveda nekam čudno zveni, če govorimo o uradniku, ki bi bil istočasno sobarica, krojač, čevljar ali mizar, toda to je samo posledica dejstva, da je naše kulturno uho za te zvoke nedozveto. Tu bi ugnel kdo oporekati, češ, kaj bodo počeli obrtniki, če si bo vsakdo delal vse sam. Odgovor ni te-

žak. Kdor lahko plača za uslugo, si ne bo delal sam, komur sredstva ne dopuščajo, mu bo s tem olajšano življenje, obrtniki pa ne bodo mogli več tako samovoljno in toliko zahtevati za svoje delo. Če bi iz naših srednjih šol vrgli vse to, kar je nepotrebna, in prilagodili mladino na ta način potrebam vsakdanjega življenja, bi ji dali v roke orodje, s katerim bi smelo stopiti v boj za eksistenco. Preje ali sleje mora biti premočen prepad, ki loči teoretično šolo od praktičnega življenja; mladine je treba začeti vzgajati na popolnoma novih principih, drugače bo položaj inteligence od dne do dne slabši, nasprotno pa bo ročno delo vedno bolj pridobivalo ona svoji veljavi. Kajti dokler je bilo inteligentnih ljudi sorazmerno malo in je ročno delo dajalo primerno velik izbiček, je duševno delo nadkriljevalo ročno in živelo od tega izbička. Sedaj pa so se razmere popolnoma predrugačile.

Inteligenca narašča, s tem se manjša število ročnih delavcev, vojna je poržila najboljše moči, gospodarstvo je mladene uničeno in posledica — rapidno padanje vrednosti duševnega in dvigovanje vrednosti ročnega dela — je nelogična. In motil bi se, kdor bi mislil, da so te razmere samo začasne. Borba za obstanek postaja sorazmerno z razvojem tehnike in industrije vedno težja in kdor se v zgodnji mladosti ne oboroži s primernim praktičnim orodjem, bo v tej borbi zavzemal težko stališče. Šole se morajo otresti zastarelih metod, dosedanjih principov — šola je teoretična priprava za teoretično življenje, se mora umakniti drugemu principu, šola mora postati v pravem pomenu besede teoretična priprava za praktično življenje. Edino na ta način bo mogoče v doglednem času premagati krizo inteligence.

NAROD SEBI.

V Trstu, 24. marca 1923.

Narod sebi, geslo, pod katerim se je dolgo let razvijalo naše primorsko življenje na vseh poljih. Za časa italijanske zasedbe Julijske Benečije je za hipec ostarelo; pa le za hipec. Ko smo se primorski Jugoslovenci osvobodili od težkega udarca italijanske državniške sposobnosti ter so se v nas začele dramiti nove sile energije in dela, smo ponovno skrbno preiskali knjigo preteklosti. V njej smo našli geslo »Narod sebi«, in na njegovi podlagi smo izvedli organizacijo našega »Solskega društva«.

»Solsko društvo« je nepolitična organizacija, njegov cilj je izobrazba naroda. V tem oziru je »Solsko društvo« postalo nekakšna Ciril-Metodova družba za našo Benečijo, kako važna je naloga take prosvetne organizacije, ni treba posebej poudarjati. Šole italijanske vlade so za naš naroden naraščaj nezanesljive do skrajnosti. Bati se je, da se bo pod kvarnimi vplivi italijanskega učnega oboja v našem otroku začelo razvijati odpadništvo. Kajti nikar ne pozabimo: Italijani znado, da nas morejo zatreti le preko mladine. Mladina je bodočnost, je cvet vsakega naroda, poročstvo za njegovo prihodnost. Kdor ne skrbi za nasledstvo, si kopje rani grob. Evo torej prekrasne naloge našega »Solskega društva«! V okviru zakona, kateremu smo podvrženi, hoče skrbeti za nelzpirjen naraščaj. Pomen »Solskega društva« je torej tehten in velik.

»Solsko društvo« živi od narodnega davka zavednih juljskih Jugoslovencov. Znano je, da so Primorci vedno radi in iskreno prispevali v prosvetno in občenarodno namene. Ciril-Metodovi nabiralniki so bili v naših shajališčih stalni gostje, katerih smo se spominjali ob vseh veselih in žalostnih prilikah. Tako smo zbirali kapital za našo narodno obrambo.

Po vrodu italijanskih čet v naša kraje se je način našega narodnostnega boja izpremenil. Puščice za nabiranje denarja so morale iz javnih prostorov izginiti — novi gospodarji so jih smatrali za znake zarotništva proti njim. Zato se je »Solsko društvo« lotilo nabiranja prispevkov potom listkov v posebnih knjižicah. Ti listki nosijo napis: »Narod sebi«.

Budno fašistovsko oko jih kajpada ni izgrešilo. Zaradi njih so se lani okoli Božiča celo hoteli maščevati nad tiskarno »Edinosti«, češ da je »Narod sebi« dogovorjena parola za širjenje iredentističnih težnjev. Tržaški narodni voditelj so pojasnili, kaj je in kaj hoče naše »Solsko društvo«; in stvar je bila kmalu v redu. »Solsko društvo« snuje svoje podružnice po vseh večjih krajih in nabira prispevke za pravilno šolanje naše dece neumorno dalje.

Doslej se je primeril samo en slučaj, da so oblasti nastopile proti »Solskemu društvu«, čigar pravila so po predpisih potrjena za celo deželo. Kaže se torej, da tudi v naši sicer zelo hvalljani upravi, režijo široke vrzeli. Kako bi sicer bilo mogoče, da se pamet višje oblasti skrega s pametjo nižjih uradni-

A. E. W. Mason:

45

KLIC NA POMOČ.

„Roman.“

»Bila sem na odru,« je rekla, »in spredaj je bila vedno vrsta luči, gledalci so bili v dvorani. Če pa se je predstava vršila v kaki hiši, je moj oče vse potrebno uredil. Jaz sem vedno prišla šele v zadnjem trenutku, igrala mojo vlogo in odšla. Nikoli mi niso doma povedali, da kdo od teh ljudi zares in trdno verjame. O tem nisem premišljala. Sedaj pa, ko sem videla, da je Madame Dauvray tako iz sebe, tako razburjena, tako prepričana, da prihajajo velike dame prošlih vekov in govore z njo, me je bilo groza. Vzbudila sem strast, ki je nisem bila pričakovala. Skušala sem prenehati s seansami, a tega mi ni dovolila. Vzbudila sem strast, ki je nisem mogla več zadržavati. Bila sem prestrašena, da je celo življenje gospe Dauvray — to izgleda absurdno za ona, ki je ni poznal, toda njeni znanci bi to razumeli — da, celo njeno življenje in njena sreča, vse bi bilo uničeno, če bi bila odkrila, da je vse, kar veruje, samo varanje.«

Govorila je enostavno in s kesanjem, ki je bilo resnično. Gospod Fleuriot, preiskovalni

soodnik, ki je bil slednjič prepričan, da Dreyfusova afera nima ničesar opraviti s tem zločinom, jo je s simpatijo poslušal.

»To je vaša razlaga, mademoiselle,« je dejal uljudno. »Toda povedati vam moram, da imamo še drugo.«

»Da, monsieur?« je vprašala Celija.

»Dala jo je Helena Vauquier,« je rekel Fleuriot.

Še celo po teh dneh Celija ni mogla čuti imena te ženske, ne da bi se po celem telesu tresla od strahu. Njen obraz je obledel in njene ustnice so postale suhe.

»Vem, monsieur, da Helena Vauquier ni moja prijateljica,« je dejala. »Na zelo krut način sem bila o tem poučena.«

»Poslušajte, mademoiselle, kaj ona pravi,« je dejal soodnik in čital je Celiji eden ali dva kosa iz Hanaudovega spisa njegovega prvega govora s Heleno Vauquier v njeni spalnici v vili Rose.«

»Čujte, kaj pravi: Madame Dauvray je hotela seanse vsak dan, toda gospodična Celija se je izgovarjala, da je na koncu utrujena. Toda gospodična Celija je bila silno premetena. In nadalje, govoreča o srčni želji gospe Dauvray, naj priključa duha Madame de Montespan.

pravi Helena Vauquier: Nikdar ji ni bilo ustrezno. Vedno je upala. Vedno je je gospodična Celija mučila s tem upanjem. Ni hotela pokvariti svojega izbornega stališča s tem, da bi stvar napravila preveč vsakdanjo. Vaš odpor si razlaga na ta način, da ste hoteli imeti čim večji dobiček od svojega varanja, kakor dobra trgovka.«

»To ni res, monsieur,« je zavpila Celija resno. »Morala sem prenehati s seansami, zato ker sem spoznala takrat prvič, da se igram z nevarno stvarjo. To je bilo zame odkritje. Nisem vedela, kaj naj storim. Ko sem se upirala, mi je hotela Madame Dauvray vse objubiti, vse dati, samo če bi privolila. Strašno sem se bala, kaj se bo zgodilo. Jaz nisem želela obvladati ljudi. Vedela sem, da ni dobro za njo, da trpi tako hudo razburjenje. Ne, nisem vedela, kaj naj storim. In tako smo vsi odpotovali v Aix.«

In tam je srečala drugi dan po svojem prihodu Harryja Wethermilla in se je takoj kar naravnost zaljubila vanj. Celiji se je zdelo, da se je slednjič to uresničilo, kar si je bila tako želela. Začela je zares živeti, v kolikor je sploh razumela življenje takrat. Če je imela sestanek z njim, je živela celi dan v veselem pričakovanju; ure pa, ki sta jih preživela skupaj, so bile zelo dobre.«

polne zadovoljnosti in izvanredne sreče. Madame Dauvray je popolnoma razumela, zakaj gre in se ji je prijazno smejala.

»Celija, draga moja,« je dejala, »vaš prijatelj, gospod Wethermill — 'Arry, ali ne? Izgovarjam ime tako, kakor ga je ona izgovarjala — ne bo tako udoben, kot ljubki, debeli bourgeois-gentleman, ki sem ga hotela najti za vas. Toda ker ste mladi, hočete viharjev. In viharji bodo prišli, Celija,« je končala in se smejala.

Celija je zarudela.

»Mislim, da bodo prišli,« je dejala z obžalovanjem. Kajti v resnici so bili trenutki, ko se je bala Harryja Wethermilla, a bala z nekim veseljem, vedoč, da je bil samo radi tega tako resen, ker je imel toliko skrbi.

Čez eden ali dva dni pa se je začelo vmešavati v njeno srečo nezadovoljstvo z njenim prejšnjim življenjem. Včasih je postala melanholična, če je primerjala tek svojega življenja z onim moža, ki jo je ljubil. Včasih je bila blizu silne razdraženosti s Heleno Vauquier. Misliila je na svojega ljubimca. In tako je rekla o sama o sebi:

»Hotela sem vedno najboljše in vedno biti zelo dobra.«

kov? A pozabiti ne smemo, da je Italija dežela vsestranskih čudežev; in njeni zemlji so mogoča najhujša protislova.

Letošnje Velikonoče bomo praznovali v imenu razdelitve Julijske Benečije, razkosane na treje. Ne pozabimo ob

Radićeva skupščina in napetost v Beogradu.

RAZMOTRIVANJE RADIKALNE STRANKE — VLOGA SLS.

Beograd, 27. marca. (Izv.) Včeraj ves dan, posebno dopoldne, je beogradska javnost z veliko napetostjo pričakovala prvih pozitivnih vesti o nedeljski Radićevi skupščini v Zagrebu. Prve vesti, da je skupščina potekla popolnoma mirno in v največjem redu brez vsakega incidenta, je Beograd pozdravil z radostjo. Splošno je zavladalo prepričanje, da se med strankami, ki so za revizijo ustave, Radićem in drugimi faktorji doseže sporazum, da se doseže modus vivendi, s čemur se bo mnogo pripomoglo h pravi in končni notranji konsolidaciji. V političnih krogih sedaj živahno komentirajo izjavo več dni v Beogradu bivajočega glavnega urednika »Slovenca«, g. Fr. Smodeja. Današnji listi priobčijo njegove izjave o vlogi dr. Korošca. G. Smodej pred vsem naglašja, da je njegova skupina z dr. Korošcem na čelu prevzela važno nalogo posredovalca med Radićem in Beogradom. Med drugim je naglašja, če sta Radić in vlada pametna, je sedaj nastopila taka situacija, da je pričakovati ugodnih rezultatov sporazuma. SLS je prevzela na sebe vlogo posredovalca. Radić je postal pomirljivejši in umerjenejši. V izjavi, podani nekemu beogradskemu novinarju, je g. Smodej tudi omenil, da so sedaj mogoči razgovori z Radićem, osobito, ker je Radić podal dr. Korošcu odgovor, da priznava princip državne enotnosti. S tem je odstranjeno vsako separatistično stališče.

Radikalni voditelji, ministri in politiki so tokom včerajšnjega dneva neprestano razmislili in razpravljali o sedanjih momentih notranjepolitične situacije. Tokom dopoldneva je ministrski predsednik Pašić konfiriral z vsemi v Beogradu navzočimi ministri,

tež priliki na naše »Solsko društvo!« Geslo »Narod sebi« je res staro, toda čisto in pošteno; oprmo nanje delo za dobro bodočnost tudi dandanes, ko je naša narodnostna eksistenca izpostavljena opasnosti pogina bolj nego pred desetimi leti!

tako z notranjimi ministrom Vujičićem, dr. Velizarjem Jankovićem, dr. Ninčevićem in dr. Markovićem. V glavnem so ministri razpravljali politično akcijo Stjepana Radića v zvezi z njegovimi posvetovanji z dr. Korošcem in dr. Spahom. Posebno pažljivo posvečajo radikalni krogi poskusu, da se ustanovi revizionistični, avtonomistični blok med Radićem, dr. Korošcem in dr. Spahom.

Popoldne je bila dolgotrajna seja ministrskega sveta, ki je trajala od 16. do 20.30. Navzoči so bili vsi ministri, tudi minister vojne in mornarice, ki je do zaključka seje prisostvoval debati, ki je bila v glavnem osredotočena na notranjepolitični položaj. Ministrski svet je premostrlval položaj na Hrvaškem in v Slavoniji v zvezi s poročili pokrajinskega namestnika dr. Cimića o nedeljski Radićevi skupščini v Zagrebu. Ministrski svet ni storil nikakih definitivnih sklepov, čeprav je pretresal vse modalitete in vse pogoje za orijentacijo napram Radiću. Pričakovati je, da bo radikalna stranka kljub čakanju v najkrajšem času objavila javnosti svoje načelno stališče v vprašanju srbsko-hrvatskega spora. Pred vsem pa radikalni sedaj pričakuje pozitivnih obvestil o uspehih pogajanj, ki se imajo vršiti tekom današnjega dneva med Radićem, dr. Korošcem in dr. Spahom.

Ministrski svet bo danes popoldne nadaljeval politično debato.

Beograd, 27. marca. (Izv.) Sedanja politična situacija se nahaja še vedno v znaku negotovosti. Nje težje je še vedno v Zagrebu. Tokom najbližjih dni se odloči, v kako smer krene drž. politika. Nekateri politični krogi zopet forsirajo misel o novih volitvah.

Radićev manifest na nared.

RADIĆ SE VEDNO ZAHTEVA — SAMOODLOČBO IN SELJACKO REPUBLIKO! — ZAKONI, KI JIH JE IZDALA BEOGRADSKA VLADA, ZA HRVATSKO — NE VELJAJO.

Zagreb, 27. marca. (Izv.) Snoči pozno zvečer je izšla posebna izdaja Radićevega »Slobodnega Doma«. Priobčuje manifest novoizvoljenih Radićevih poslancev hrvatskemu seljaku in obnem tudi tekst resolucij, ki so bile sklenjene na nedeljski skupščini poslancev Hrvatske republikanske seljačke stranke. Manifest na hrvatski narod apelira med drugim z ozirom na izid volitev na junaške Sumadince in na Slovence. Na Sumadince apelira, da se stori sporazum med hrvatskim in srbskim narodom, da pa naj junaška Sumadija odstrani beogradske vlastodržce, ki nočejo priznati hrvatskega imena, niti hrvatske domovine. Manifest je dalje namenjen tudi Slovincem ter jih poziva, da stopijo v bran za svobodo in pravične zahteve hrvatskega naroda in da bo obema bratskima narodom skoraj nastopila nova doba, ko se izpolni upravičene zahteve Hrvatov. Manifest kliče Slovence, da začno skupno s Hrvati in s bratskim srbskim narodom borbo za sporazum in ravnopravnost.

»Slobodni Dom« dalje priobčuje vsebino resolucij, ki so bile sprejete na nedeljski skupščini. Resolucije se v glavnih potezih glase tako: I. Temelj vsem ciljem hrvatskega narodnega zastopstva ostaja še nadalje: 1.) Tolmačenje, spoštovanje in izvrševanje volje hrvatskega naroda; 2.) popolna in neomejena narodna samoodločba; 3.) praktični pacifizem in realni humanizem, ki se more oživotvoriti samo v seljaški republiki.

II. Resolucije dalje navajajo smerice politiki hrvatskega narodnega zastopstva, naglašujoč: »Politika hrvatskega narodnega zastopstva gre i nadalje za pravičen in trajen sporazum s srbskim narodom. Prvi in glavni cilj politike hrvatskega narodnega zastopstva je oživotvoriti hrvatske in republikanske cilje hrvatskega naroda.

Po teh ciljih je urejena celokupna politična taktika ter vprašanje o prihodnosti ali neprisluhu hrvatskega narodnega zastopstva v Beograd.

Med nadaljnjimi točkami je zelo važna četrta točka, ki naglašja kontinuiteto hrvatske države. Načelnega značaja pa so tudi točke V., VI. in VII.

Peta točka naglašja: Hrvatsko narodno zastopstvo smatra za neveljavne in za hrvatski narod neobvezne vse zakone, naredbe in akte beogradske vlade, ki se nanašajo na nesporno državno ozemlje Hrvatske, ker so bili vsi ti zakoni izdani brez odobrenja hrvatskega državnega sabora. Hrvatsko narodno zastopstvo posebno naglašja za neveljavne in brez vsake prave

ne obveznosti vse beogradske zakone o posojilu, ki imajo obremenjevali Hrvatsko. Narodno zastopstvo proglašja za neveljavne tudi vse beogradske zakone, odredbe in akte, ki se tičejo državnega in narodnega premoženja Hrvatske in se tičejo agrarne reforme.

Hrvatsko narodno zastopstvo smatra odredbe beogradske vlastodržce v vprašanju javne uprave Hrvatske za uzurpacijo.

Končna točka proglašja hrvatsko narodno zastopstvo za ravnopraven parlament. V slučaju, da ostane poskus za sporazum brez uspeha in da ne pride do nikakih rezultatov, namerava hrvatsko narodno zastopstvo apelirati kot od naroda izvoljeni parlament na vse evropske in svetovne parlamente, predvsem pa na kongres severnih ameriških držav, ki je nepristranski.

KONFERENCA ZASTOPNIKA SLS V BEOGRADU.

Beograd, 27. marca. (Izv.) Te dni je prisel v Beograd urednik g. Fr. Smodej, ki je imel konference z Ljubom Jovanovićem in Ljubom Davidovićem. Po njegovi izjavi SLS nikakor ni pripravljena voditi abstinenčno politiko, marveč je odločena se udeleževati parlamentarnega dela. G. Smodej je dalje tudi naglašja, da bo parlament, če ne pride do sporazuma med Hrvati in Srbi, za delo popolnoma nesposoben in je edini izhod iz take situacije zopetni apel na narod.

MUSLIMANI SAMO ZA REVIZIJO USTAVE.

Zagreb, 27. marca. (Izv.) Včeraj dopoldne je prisel iz Sarajeva v Zagreb šef jugoslovenske muslimanske organizacije dr. Spaho v spremstvu poslanca Ajanovića. Prisel je semkaj, da razgovarja z Radićem o politični taktiki. Tokom včerajšnjega dneva dr. Spaho ni stopil v stike z Radićem, ker je bil ta preveč zaposlen s konferencami v strankinem vodstvu. Uredniku zagrebških »Novosti« je zvečer dr. Spaho kratko pojasnil motive svojega prihoda v Beograd. Do sedaj se še v nikakem pravcu ni pojasnilo razmerje med dr. Radićem in Spahom. Dr. Spaho je priznal, da je prisel v Zagreb v svrhu razgovora z Radićem, ima pa obenem tudi popolnoma privatno in zelo važno nalogo. Na vprašanje glede njegove politične orijentacije, je dr. Spaho izjavil, da njegova skupina absolutno ne odstopi od političnih smernic, ki so začetane v programu, objavljenem povodom razkola v muslimanski organizaciji. Doznava pa se iz dr. Spahovih bližnjih krogov, da Radić ne sme pričakovati podpore jugoslovenske muslimanske organizacije v slučaju javnopolitič-

mentarne opozicije. Dr. Spaho ni republikanec, marveč izrazit monarhist, ki je odločen, se udeležiti na strani opozicije rednega parlamentarnega dela. Radić dobi podporo muslimanske organizacije, če pride v Beograd in tam začne akcijo za revizijo ustave. O ustanovitvi takega Spaho - Korošec - Radićevega bloka se ne more govoriti. Mogoče je le skupna akcija oz. skupen nastop na gotovi bazi.

Kako izganjajo Jugoslovence z Reke.

Na Reki se že ves povojni čas, odkar so zagospodovali tam iz Italije došli gospodje, prav sistematično izganjajo Jugoslovence. Sedanjim gospodarjem Reke so si postavili nalogo, da prenehanje slednjega domačega Jugoslovence, ki je še zaposlen na Reki. V novi reški državi po mnenju teh oblastnikov ne sme imeti noben Jugosloven nobene službe in nobenega posla. Reška provizorna vlada je izdala te dni naredbo za osnovanje posebnega urada, ki bo nametšal delavce in uradnike. Ta urad bo delal skupno s fašistovsko organizacijo. Vsako nameščenje od 28. januarja 1921 dalje se smatra za neveljavno, ako ga ta urad ne odobri skupno s fašisti. Vsi delodajalci morajo pri omenjenem uradu prijaviti svoje zaposlene. Ta dekret je stopil v veljavo 16. t. m. Reška Reška uzurpatorična vlada hoče namestiti po vseh službah in uradih na Reki nacionalni italijanski živeli, odstraniti pa naš živeli vsepovsod. Tudi Rečanov italijanske narodnosti nočejo, marveč so službe odprte samo kobilicam iz Italije. Ti na Reko pribegli ljudje hočejo udobno živeti na račun domačega življa. Omenjeni urad vodijo seveda fašisti, ki bodo gledali na to, da dobe vsi člani fašistovske organizacije vsak svoj posel, pa če so sposobni zanj ali ne. Glavni namen jim je širiti in držati italijanski nacionalizem na Reki v vseh slojih in v vseh napravah javnega življenja. Tako postopajo v času, ko se jugoslovenska delegacija v Opatiji pošteno trudi, da bi dosegla za Reko tako rešitev, ki bi jej dala novega življenja. Delegacija je dobila vse potrebne podatke o izganjanju Jugoslovencev z Reke in spregovorila o tej stvari ob prvi priliki s člani italijanske delegacije resno besedo.

AVSTRO-OGRSKI PREDVOJNI DOLGOVI.

Dunaj, 26. marca. Včeraj je bila zaključena konferenca nasledstvenih držav v ureditvi avstro - ogrskega predvojnega dolga. Po načrtu bi imela Jugoslavija prevzeti 204 odstotkov od dolga Madžarske. Konferenca je imela sedaj posvetovanje, na kakšen način imajo Jugoslavija in ostale nasledstvene države izkupiti svoj del obligacij, ki se glase na zlate knone. Prvotno je bilo določeno, da se v višini odpadajoče vsote izdajo nove obligacije. Ta načrt je naša država odklonila s pojasnilom, da bi se te nove obligacije morale pustiti na borzo, medtem ko se stare že nahajajo v svobodnem prometu. Avstrijska delegacija je nato predlagala, da se ustvari skupna blagajna za vplačilo, ki izvirja iz prevzetih obligacij in da se stare obligacije pustijo v prometu. Ta predlog, v kolikor se nanaša na obligacije v zlatih kronah, je bil sprejet, a odklonjen, v kolikor se nanaša na obligacije v tujih valutah. Po končanem sporazumu je jugoslovenski delegat dr. Ploj odpoval v Beograd, da obvesti vlado. Na Dunaju je ostal naš drugi delegat Novaković.

STINNES PRIPRAVLJA NEMSKO-FRANCOSKI SPORAZUM.

Pariz, 26. marca. (Izv.) Listi ponatiskujejo izjave nemškega večinskega socialističnega organa, ki govorijo o morebitni bazi za nemško-francoski sporazum. Nadalje poročajo angleški soc. listi o pogajanjih, ki se vrše, in je pričakovati, da se končajo ugodno. Pogajanja tečejo med predstavnikmi nemške in francoske industrije. Ti glasovi trde, da je Stinnes pripravljen za pogajanja s francosko veleindustrijo na temelju francoske udeležbe 50% odstotkov na industrijskih podjetjih na levem bregu Rena.

Rim, 26. marca. (Izv.) Včeraj je prisel semkaj Hugo Stinnes. Tu se mude odlični člani ameriške industrije in »kralj jekla« Gray, ki so se udeležili zborovanja kongresa mednarodne trgovske zbornice. Stinnes je imel takoj pogovore s nekaterimi člani ameriške delegacije in pričakuje se njegov obisk pri Grayu. V trenutku se ne more je presoditi ali bo imel Stinnesov trud uspeh za ruhrsko zadevo in ali se mu posreči, doseči povoljen sporazum z zastopniki ameriške industrije.

PRVI POSKUSI INTERVENCIJE GLEDE REPARACIJ.

London, 26. marca. (Izv.) Član mednarodnega sodišča, švedski sodnik Beichmann, je prevzel nalogo, da bo odločeval v slučaju nesporazuma med reparacijsko komisijo in nemško vlado v pogledu tolmačenja čl. 250 versalske pogodbe. Glasom tega člena pripada reparacijski komisiji prava zahtevati tekom enega leta od Nemčije, da pridobi vse pravice in interese nemških državljanov v kateremkoli splošno uporabljivem podjetju odnosno vse koncesije v Rusiji, na Kitajskem, v Avstriji, Madžarski, Bolgariji in Turčiji in jih prepusti v interesu skupnosti reparacijski komisiji.

Politične vesti.

Redna načelstvena seja Narodno - napredne stranke se vrši v sredo 28. marca t. l. ob 20. v uredniških prostorih »Slov. Naroda«. Ker je dnevni red jako važen, je prisotnost vseh nujno potrebna.

Tajništvo. Klerikalci in radikali. Pretekli teden se je mudil v Beogradu glavni urednik »Slovenca« Fran Smodej, ki je imel nalogo, da sondira teren za eventualni sporazum radikalne stranke z našimi klerikalci. Konferiral je z ministrom ver. Ljubom Jovanovićem, ministrom zunanjih del dr. Ninčevićem in s predsednikom demokratske stranke Ljubom Davidovićem. O teh konferencah javlja »Vreme« med drugimi: »Kakor smo izvedeli, so se radikali izrazili, da so pripravljeni sodelovati s klerikalno stranko. Radikali so namreč mnenja, da bi se Koroščeva zahteva, da Slovenija ostane ena sam administrativna jedinica in da se ji da široka samouprava, dala spraviti v sklad z obstoječo ustavo in da bi se ta klerikalna želja lahko izpolnila brez revizije ustave.« (Od napredne strani, prijateljsko naklonjene radikalcem, se je opetovano izražala ista zahteva, a so jo radikali odbili, sklicevaje se izrečno na ustavo. In prav radi tega, ker je radikalna stranka vstrajala na zahtevi, da se Slovenija mora razbiti na dve oblasti, je spravila na tisoče sicer naprednih volivcev v klerikalni tabor. Uredništvo.) V ponedeljek so imeli v Ljubljani sejo izvršilni odbor klerikalne stranke skupaj z novoizvoljenimi poslanci. Na tej seji bo Smodej poročal o političnem položaju v Beogradu. Na tej seji se bo sklepalo o stališču klerikalne stranke napram vladi in napram Stjepanu Radiću.

Zalostna ali prirodna situacija. Beogradsko »Vreme« priobčuje članek »Državljanstva in plemenska linija«. Ta članek zaključuje »Vreme« takole: »S tem obratom (mišljene so skupščinske volitve) se je država vrnila v leto 1918 in današnja situacija je pokazala, da zgodovina ne pozna skokov. Mi se danes nahajamo v istem položaju kakor l. 1918, ko je g. Pašić izjavil v Londonu, da se Srbija raduje, ker je osvobodila svoje brate Hrvate in Slovence; ako Hrvati in Slovenci žele, da ostanejo v skupni državi, bodo bratski sprejeti, ako pa žele živeti svoje življenje, jim je dano na svobodo, da si volijo svoja pota. Današnja situacija morda ni najboljša in s stališča narodnega jedinstva je žalostna in bolesta, vendar pa je ona nesporno prirodna in logična.« Iz teh izjavanj bi lahko zaključili, da računajo merodajni srbski politiki s tem, da pride preje ali sleje do ločitve med Srbi, Hrvati in Slovenci. Ali je to v interesu države kot takšne, zlasti pa v interesu Hrvatov in Slovencev, to je veliko vprašanje.

Ministrski predsednik Pašić in namestnik Hribar. G. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ki se je vrnil iz Beograda, nam sporoča, da so vse vesti, ki so jih v zadnjem času o njem priobčili razni listi, več ali manj izmišljene; predvsem pa je neresnična vest, da bi se bil ministrski predsednik Pašić branil njega sprejeti. Med njim in g. ministrskim predsednikom Pašićem vlada od meseca januarja 1913, do danes nesklajeno priručno prijateljsko razmerje.

Opozicijski blok v Bolgariji. Mešč. strankam prizadevajo predstojne volitve v nar. skupščino velike preglaive. Pred nevarnostjo popolne zmagave zemljoradnikov so se začele nasprotna stranke živahno zanimati za vprašanje enotne fronte. Demokratska in radikalna stranka sta hoteli doseči volilni sporazum na najširši podlagi, kjer bi prišla v kombinacijo tudi narodno liberalna stranka. Proti temu pa so nastopile vse stranke konstitucionalnega bloka, ki hoče na vsak način preprečiti nevarno cepjenje protizemljoradniških strank. Važnost političnega momenta, ki ga bolgarske stranke razlagajo po svoje, je povzročila, da je bil sprejet predlog radikalne stranke: blok nastopi pri predstojnih volitvah samo s svojimi listami. Temu predlogu se je pridružila tudi demokratska stranka. V splošnem se opaža pri nasprotnikih Stambolijskega očividna tendenca za složen nastop proti zemljoradnikom in v kolikor prihajajo pri današnjih razmerah v Bolgariji meščanske stranke sploh v poštev, bo imel Stambolijski pri volitvah opraviti vsaj v mestih z nevarnim sovražnikom.

Diplomatični sprejem. Tekom včerajšnjega dopoldneva je zunanjil minister dr. Ninčević sprejel romunskega poslanika Dijamandija. Italijanski poslanik Negrotti je dle časa konferiral s pooblaščenim ministrom Ljubom Nešićem. Konferenca je veljala dosedanjim rezultatom konference v Opatiji.

Nova država. Na zemljevidu Azije se je pojavila nova država — neodvisni Kurdistan. Angleška kolonialna politika je postala pod pritiskom časa in nevarnosti, da se ji izmuzne iz rok svetovno gospodarstvo, v zadnjem času nenavadno oprezna. Misel o ustanovitvi neodvisnega Kurdistana datira

od septembra lanskega leta, ko so Angleži priznali šaha Mahmuda za kralja Kurdistana. Že takrat je bila izvoljena formalna vlada, sestoeča iz 7 ministrov, ki je poslala v novembur perzijski vladi noto z zahtevo, naj dovoli ustanoviti iz delov Kurdistana, pripadajočih Perziji, Mezopotamiji in Turčiji, neodvisno državo pod protektoratom Perzije. V oktobru je prišlo med kemalisti in Kurdi do prvih spopadov, ki so zelo vznemirili turški štab. V okolico Musula so bile poslane sveže čete. Neuspeh lausanske konference in borba med Angleško in Turčijo za mosulski petrolej upravičuje domnevo, da so Angleži ustanovili neodvisni Kurdistan ne samo za zaščito Kurdistana in Mezopotamije pred prodiranjem kemalistov, marveč v prvi vrsti za to, da preprečijo okupacijo bogatih petrolejskih vrelcev v okolici Musula. Nova država v obliki neodvisnega Kurdistana, ki so ga Angleži faktično že priznali in ki ga na vse načine podpirajo, je seveda svobodna samo na papirju, in kralj Mahmud je le igrača v rokah angleške diplomacije, toda ne glede na to so Angleži dosegli svoj glavni cilj: Mahmud je postal nevaren sovražnik kemalistične Turčije in v ugodnih razmerah lahko postane nevaren tudi Perziji in sovjetski Rusiji. Kjer se priprata v kolonijah dva, Anglež dobiček ima.

Odhod bolgarske delegacije. Danes dopoldne odpošuje bolgarska delegacija, ki se je udeležila pogajanj v Nišu, v Sofijo, kjer predloži bolgarski vladi sporazumno pogodbo o ureditvi obmejnega prometa in organizaciji obmejne stražne službe v odobrenje. Po izjavi bolgarskega delegata Noškova je sporazum popolnoma dosežen, potrebna je samo še ratifikacija od strani obeh vlad. Takoj po ratifikaciji se začne pogodba praktično izvajati. Bolgarska delegacija je z uspehi popolnoma zadovoljna.

Priznanje dr. Rašina politike pri Angležih. Ob priliki predavanja v londonskem mestnem zavodu je dejal referent Lockhart, da je bila Českoslovaška izmed vseh novih držav v srednji in vzhodni Evropi inspirirana od velikega finančnega ministra dr. Rašina, edina dežela, ki je napravila važen poizkus, priveriti svoje finance v red. Českoslovaška je na odločen način opustila tiskanje bankovcev ter je bila edina država v Evropi, izvenzemlj. Angleško, ki je tako napravila. Uspeh Českoslovaške finančne reforme se je jasno pokazal v njenem državnem posojilu, čigar del je bil izdan k vpisom na londonskem trgu. Najboljše jamstvo gospodarske in politične stranovitosti v srednji Evropi je treznost vodilnih državnikov Českoslovaške in gospodarstvo prebivalcev te republike.

Komunistična okrožnica. Politični osek ruske komunistične stranke je poslal predsednikom inozemskih sovjetskih delegacij nastopno okrožnico. 30. marca se začne XII. redno zborovanje ruske komunistične stranke. Izvrševalni odbor stranke smatra, da važnost sedanjega položaja zahteva po možnosti udeležbo vseh oddelkov in sekcij stranke kakor v Rusiji tako tudi onih, ki se nahajajo v inozemstvu. Delegati morajo voliti predsedništva avtonomnih organizacij in oddelkov, če ne bo mogoče voliti na okrajnih zborovanjih. Osrednji odbor ruske kom. stranke je določil sledeči dnevni red XII. rednega zborovanja: 1. politični organizacijski obračun osrednjega izvrševalnega odbora stranke za preteklo polletje; 2. obračun ruskega zastopstva v izvrševalnem odboru kom. internacionale; 3. obračun političnega odseka glede operativnih ukrepov stranke za preteklo polletje; 4. obračun oddelkov za propagando, ki so delovali na mejah sovjetske federacije; 5. delovanje ruske komunistične stranke v državnih uradih ruske federacije; 6. organizacija državne industrije in udeležbe v nji kom. stranke; 7. nacionalni moment v strankinem in državnem življenju; 8. davčna politika v mestih in vaseh; 9. poglavitve delovanja stranke med kmetiskim prebivalstvom; 10. volitve osrednjih uradov in organov stranke. Končno se govori o tem, da namerava politični osek predlagati vojaško reorganizacijo komunistične stranke. Podpisana sta Stalin in Meščerjakov.

Sovietski v zadreg. Dopsnik »Temesa« poroča iz Rige, da je sovjetska vlada v zadnjem času v veliki zadregi radi namestnika umirajočega Ljennina. Naraščajoče protizidovsko razpoloženje med ruskimi in ukrajinskimi kmeti onemogoča naznačiti na njegovo mesto Kameneva, Trockega, Zinovjeva ali Radeka. Nekaj časa je vladalo med sovjetskimi prvaki prepričanje, da bo treba izbrati kakega manj vplivnega kandidata ruske ali ukrajinske narodnosti, n. pr. Rykova ali Curlijo, sedaj pa je začela zmogovati kandidatura Piatakova. Med voditelji komunistične stranke vlada radi Ljenninove boleznii veliko vznemirjenje, kajti njegovo ime je ščitilo stranko pred definitivnim razpadom.

Gospodarstvo.

—g Zagrebški trg. Zagreb, 26. marca. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno baška odnosno vo vodinska postaja notirajo: Pšenica (75-76 kg) 450-455, rumena začasno suha koroza 275-280, ječmen za pivovarne 315-320, oves 290, pisani fižol 475-480, beli 480-500, pšenična moka »0« 675-700 »2« 650-675, »6« 625-650, za krmo 250-325, drobnji otrobi 160-180, debeli 210-225. Tendence mirna.

—g Novosadska blagovna borza 26. marca. Novi Sad, 26. marca. Cene v dinarjih notirajo: Baška pšenica 475.50, baški ječmen ponudba 315, baški oves 295, baška koroza prompt ponudba 252.50, baška 2% 260, suha 300, baška za maj 10% kase ponudba 252.50, baška 5 vagonov 262.50, baška za maj ab Tisa 10% za april 15 vagonov 267.50, baška za junij 10% kasa 280, pšenična moka baza »0« ponudba 650, krušna 450, krušna »7%« 350, otrobi v papirnatih vrečah ponudba 160, beli baški fižol 465. Tendence mišna.

—g Beogradska blagovna borza 26. marca. Beograd, 26. marca. Notirajo: Pšenica Sabac, 75 kg, 5-6% franko Beograd 435 ponudba, začasno suha koroza nova pariteta Beograd ponudba 273, baški rešani oves franko Zemun ponudba 300.

—g Kolektivna zadruga rokodelskih obrti v Celju je imela v nedeljo svoj občni zbor. Udeležilo se je zborovanja precej obištnih. V zadrugi je včlanjenih 30 raznih obrti. Razpravljalo se je na zborovanju razne obrtniške zadeve, vaje, vajeniki, zahtevalo se je mojstrski izpit. Živahna debata se je razvila glede takozvane hišne industrije. Obrtno-zadružni komisar g. Založnik je obrazložil, da se snuje nov obrtni red, na podlagi katerega bo mogoče ustreči raznim željam obrtništva.

—g Zajčersko društvo za Slovenijo je imelo v nedeljo svoje zborovanje v Celju. Cilj društva je širiti med ljudstvom reko kumcev. Ob priliki zborovanja je bila prirejena tudi razstava raznih predmetov izdelanih iz zajčjih kož.

—g Zagrebški špeceritski trg. Cene na debelo, franko kolodvor Zagreb v dinarjih za kg: Kokastni sladkor 24, v štoku 23.25, kristalni 22.50. Kava: Guatemala 64, Peril Lave 57, Peril 55, Maragopyne svetla ekstra velikozrnat 57, Minas zeleni 44.50, Rio ekstra 43, Rio fina 42.50, Rio dobra 41.50, Rio gladna 40. Riž: Carolina 14, Japan Glava 12.25, Bassein glava 10.75, Bassein neglasirani 10, olje: Soja najfinije znanke Shogum v soddh 32, kositernih posadah 33. Paprika: La poljska 65, ostr 45.

—g Proračun ministrstva za šume in rudnike, ki je bil pred kratkim objavljen, se od strokovnih razprav razpravlja v precej nepopolnosti. Zlasti se poudarja, da ima ministrstvo finančno predobro sliko o tej velevažni panogi. Na eni strani so plače sarmarskega uradništva preskromne vsprko rastoče dragine. Po drugi strani pa se s sredstvi, kakor so določena v proračunu, ne da dvigniti in ne da vršiti tisto gozdarsko delo, katerega nam je zlasti v državnih gozdih tako zelo treba. Mi se k temu prevažnemu poglavju povrtno in kratkem.

—g 50 letnica »Merkurja« v Zagrebu. V nedeljo 25. tm. je preteklo 50 let, odkar je mala skupina naprednih trgovcev v Zagrebu ustanovila trgovsko društvo »Merkur«. Prvi predsednik je bil zelo ugledni trgovec Dujo Crnadak. Društvo je začelo hitro napredovati in rastle je število članov. Danes jih šteje nad 6000. Začetkom tekočega leta je društvo razširilo svoj delokrog na vsa državo in si osnovalo podružnico v Sarajevu. V nedeljo je bila v proslavo 50 letnice slovesna seja.

—g Zamiranje za naše ruče. Neka večja švicarska trdnica je poslala v Jugoslavijo svoje zastopnike, da prouče razmere našega rudarstva, najbolj jih zanima mangova ruda v Bosni, katere naročilo za poskus 200 do 300 vagonov.

—g Sol na račun reparacij. Finančno-ekonomski ministrski komite je odredil, da zahtevamo od Nemčije na naslov reparacij 60.000 ton soli v vrednosti jednega miliona zlatih mark, katero bi nam Nemčija dala na račun onega kontingenta živine iz lanskega leta, katerega nismo dobili.

—g Za sadice tobaka 100 vagonov žita. Uprava državnih monopolov je sklenila, da kupi od ministrstva za socialno politiko 100 vagonov žita, katero razpošlje najširokomašnim sadicem tobaka v Hercegovino. Žito se bo prodajalo po najnižji ceni ne nad 3.50 dinarjev za kg.

—g Češko-bolgarska parobrodna družba. Iz Bolgarske poročajo, da se je potvrdila ideja za osnovevanje češko-bolgarske donavske parobrodne družbe.

—g Dobava pohištva, namizne posode in orohra. V pisarni intendentskega oddelka Odelena za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 12. aprila t. ob 11. uri dopolne oferta na licitacijo glede dobave pohištva, namizne posode in pribora za Pomorsko vojni akademijo. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Ostrjenje p. l. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 12. aprila t. ob 11. uri dopolne pismo licitacijo glede oddaje ostrjenja 6000 komadov raznih p. l. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Državna borza dela (posredovalnica za delo in službo) v Ptuj naznanja interesentom, delodajalcem in delojemalcem, da se je iz dosedanjih prostorov v Spodnji dravski ulici preselila na mestni magistrat. Za stranke se uraduje razen nedelj in praznikov vsak dan od 8.-13. ure. Sprejema in odgovarja se tudi na pismene prijave.

—g Jugoslovenska banka v Čile. Delniška glavica je znašala lansko leto 10 milijonov pesetov. Rezervni fond 1.500.000, vloge so znašale 10.545.972.30, čisti dobiček znaša 363.118.37, konto dolžnikov 15.969.807.44.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

OPERA.

Torek, 27. marca: Tosca Red D
Sreda, 28. marca: Jenufa Red B
Četrtek, 29. marca: Zaprt.
Petek, 30. marca: Zaprt.
Sobota, 31. marca: Zaprt.
Nedelja, 1. aprila: Gorenjski slavček Izv.
Ponedeljek, 2. aprila: Carmen Izven
Torek, 3. aprila: Zaprt.

DRAMA.

Torek 3. aprila ob 6. uri popoldne: V kraljestvu palčkov. Mladinski predstava.
Sreda, 28. marca: Othello Red A
Četrtek, 29. marca: Zaprt.
Petek 30. marca: Zaprt.
Sobota 31. marca: Zaprt.
Nedelja, 1. aprila: Otok in struga Izv.

— »Otok in Struga« so v soboto ponovili iz prejšnje sezone, v spomin dr. Ivanu Tavčarju. Igrali so prav dobro. Nanovo zasidena je bila le vloga Nebelberga goz. Danilu, ker Šublja ni več na našem gledališču. Po dolgem, dolgem presledku je stopila na oder zopet g. Medvedova. V veselje vseh, ki ljubijo naše gledališče. Upajmo, da se mu sedaj ne bo vnovič odtegnila, saj je videti pri popolnem zdravju. — Malenkost bi omenili: Gospod Peček, lep huzarski oficir, je na dopustu na deželi ves čas nosil okrog pasu čarpo (Feldbinde). Kdorkoli je bil voljak ali tudi ne celo vsaka ljubljanska punca, da nosijo oficirji čarpo le v službi ne se tedaj le pri svečanih prilikah, h katerim so oficirji komandirani. Naj torej g. Peček odloži to stvar.

— Opera. K. M. Weber: Čarostrelec. Webrov »Čarostrelec« je 18. junija 1821. leta užgal iskro krepkega narodnega navdušenja v Nemcih. Zasedila je nova zora iz Berlina. Težki zunanji zgodovinski dogodki so romantično zopet vzbudili ter pokazali skrite narodne zaklade in sile. Nemški narod se je videl v »Čarostrelcu« slavljenega, njegova bajka, njegova otroška ljubezen do narave, njegovo nemstvo je slavilo vstajenje. In »Čarostrelec« je v resnici kristalizirano nemstvo. Dva set let pozneje pri vzoritvi Čarostrelca v Parizu, je pisal Wagner v ditirambičnem navdušenju: »Ah, moč krasna, nemška domovina, tako te moram ljubiti, in naj bi te ljubil samo za to, ker je na tvoji tleh vzrastel »Čarostrelec«. Kako moram ljubiti ta nemški narod, ki ljubi »Čarostrelca«, ki se danes veru na naivne šim pripovedkam! Ah, ti ljubezni! Nemško sanjstvo.« Čuditi se moramo in to zlasti v naših domovinskih ljubezni tako revnih časih iskrenim domorodnim čustvom. Tudi nam bi bil krvavo potreben tak »Čarostrelec«. Po čudnem naključju in ne morda brez namena je nam vzprijorila naša gledališka uprava prav sedaj tega nemškega »Čarostrelca«. Opozoril sem nanj še pred dvema leti ob priliki njegove stoletnice, a zato danes ni nič slabši, kot bi bil takrat. Pričakovane navdušenja pa ni izžval. Ta nemška nacionalna dobrina je nam postala tuja, pereča socialna vprašanja so izpodrinila smisel za romantiko. Pod spretim vodstvom Matačiča in Šesta je opera častno uspešna; Levandovska, Šimenc (ki dosega pa le v Toski svoj višek) Betetto, Lovsetova, Zathy Cvejčič, Pugeli, Zorman itd. zbor in rdeča luč, ki je pri nas kar simbol vsega dobrega in hudega, so storiili vse, kar se je pač dalo. Čul sem, da bo vloga Maksa pel naš mladi, nadebudni dr. Kozinov učenec g. Burja. Zakaj se to ni zgodilo ne vem.

— Nekaj pojasnil k »Jutrovi« kritiki o »Čarostrelcu«. Prejeli smo tole pismo, ki ga priložujemo: V svoji kritiki o »Čarostrelcu« je zapisal dne 25. t. m. g. poročevalec »Jutra« med drugim tudi sledeče: »Anki je ga. L. že preodralsia«. Spominjam se, da je omenil gospod v svojih recenzijah v zvezi z mojo osebo že večkrat sličen izraz. Kolikor morem zasledovati, sem le dobrohotne opazke deležna od vseh solistk le jaz. zato mislim, da me slutnja ne vara. ako trdim, da dela g. kritik to namenoma. Ker slučajno nisem najstarejša pevka v operi, resnično ne vem, kdaj sem si zaslužila to pozornost, s katero g. kritik prestopa meje svoje kompetence. Kakšne uspehe si obeta od tega, mi ni jasno. Ako hoče nepoučene ljudi s tem spraviti v domnevo, da se silijo starejše pevke v mlajše vloge, mu moram pri tem kulturnem delu priskočiti s sledečimi pojasnili na pomoč: Običajno so se komponisti vseh časov in krajev posluževali pri razdeljevanju vlog tega naravnega reda, da so najvišji in najzibljnejši glasovi označevali vedno najmlajše in najzibljnejše osebe tudi na odru; nasprotno pa se nižji glasovi (alti in basi) le redkokdaj zatejajo v mlajše vloge. V očigled temu dejstvu se je godilo in se še godi po celotnem svetu tako, da je vloga mladih ljubimk ali naičnih deklic pevke, ki pač razpolagajo s primernim glasom, t. j. z odgovarjajočo glasovno višino in tehniko, ne glede na to, dali so to v resnici mladenke 18. let ali pa 40 letne gospe. Istotako tudi nikjer ne čakajo, ko bo dober basist dosegel častitljivo starost 60. let, da bo mogel z uspehom igrati n. pr. Tomaža v »Nižavci«. Zato je pač dramatična šola, nauk o sminkanju, aranžirne skušnje in — ne v zadnji vrsti — lasten marljiv študij, da pevec oziroma igravec pada na odru Sloveka, ki ni on sam niti po letih, niti po temperamentu. Ni torej moja krivda, da imam vkljub svoji nemladosti še vedno tako visok in gibčen glas, da me gledišča uprava vedno znova naproša za sodelovanje v vlogah, za katere baje druge naše pevke nimajo prikladnega glasu. Ako bi kritiki večjih in kulturnejših narodov ocenjevali svoje pevke po njih letih ali telesni teži, bi njihove svetovne dive morale takoj v početku — v pokol. Naj opozorim g. kritika samo na svetovna imena: Destinova, Farrar, Jeritza, Kurzova itd., torej na dame, ki pojo isto in slične vloge kot jaz v Ljubljani, dasi šteje vsaka izmed njih že 35 do 50 življenjskih let. Slavne Morlove

si niti ne upam omeniti, ker to bi zbog njene telesne obširnosti poslal naš g. kritik gotovo v kak panoptikum, ne pa na gledališki oder. Istotako menda tudi ono »Lakme«, katere fotografijo so nam lani poslali — menda iz Pariza — za pojasnilo h kostumiranju. So deč po tisti sliki. Je morala pevka tehtati najmanj 100 kg in njeno lice tudi ni kazalo Lakmejinih 16 let! Dvomim pa, da bi tem pevkam v New Yorku, Parizu, Berlinu, na Dunaju ali v Pragi kritiki zapisali »da so že odrasle takim vlogam«. Le mi »kulturni« Slovenci bomo poslej — morda izumi gosp. kritik tak recept? — tako srečni, da bomo razpolagali s 15letnimi primadonami za »Madamo Butterfly«, s 16letnimi za »Lakme«, s 18letnimi za »Micallo« itd., kakor bo pač zahtevala vsebina opere! Ko omenjam »Micallo«, se spominjam, da lo poje n. pr. v Zagrebu pevka, ki je skoraj 20 let starejša od mene. Da pa bo g. kritik popolnoma pomirljen, mu lahko po verodostojnih informacijah, oziroma po lastnem poznavstvu zaupam še to, da ima Ljubljana izmed vseh treh državnih center najmlajšo koloraturo, ki je odvela velike vloge »Lakme«, Gilde, Razine, Leonore itd. brez vsake večje ne-rešice. Če ima g. kritik oziroma njegovi prijatelji namen s takimi zbadanji me preganiti z ljubljanskega odra, jim moram javno svetovati, naj si ta trud prihranijo. Dokler bo muzikalno občinstvo v toliki meri upoštevalo moje delo kot doslej, dokler bom po sličnih zafrakcijah dobivala priznanja pisma meni popolnoma nepoznanih oseb — tako dolgo mi ne upade p. um. Končno še eno vprašanje g. kritika. V raznih svojih spominskih spisih na pokojnega Drvoto, na go. Nortgartovo itd. se je z neobičajno odkritosrčnostjo spovedal, da ni toliko strokovnjak, da bi si bil upal sam na svojo roko angažirati pevce za takratno ljubljansko opero, ampak da ga je na teh potih spremljal enkrat konservatorist Betetto, drugi zopet kapelnik (Talich — če se ne motim —). Ko smo sedanjí pevcí naše opere čitali te njegove lastne besede, smo si seveda nehoti stavili vprašanje: Kako je mogoče, da mož, ki ni temeljito glasbeno naobražen, sedi večer za večerom kot operni kritik v gledališču? Dejstvo, da je gospod kritik nekoč načeloval upravi gledišča, da menda še vseeno ne usposablja za opernega kritika, ker nam ni znano, da bi si bil vsled svojega glasbenega znanja stekel na tem polju že kaj zaslug. Zato bi mu kak pravičljivi lahko odrekli pravico gledati na nas glasbenike z visokega kritičnega piedestala. Ljubljana, 27. marca 1923.

Pavla Lovsetova.

Glasbeni vestnik.

— Koncert kubanskih kozakov. V torek dne 27. marca t. l. ob pol devetih zvečer priredi v dvorani hotela »Union« v Ljubljani vojaški hudožestveni zbor »Kubani« s 35 člani pod upravo svobodnega umetnika S. G. Sokolova samo enkratni koncert. Zbor je spopolnjen z najboljšimi ruskimi solisti in pevci beogradske in zagrebške opere. To je zadnji koncert v Jugoslaviji, nakar odpotuje zbor v Italijo, na Španjo, Francosko in v Ameriko. Cene prostorov po 25, 20, 15 in 10 din. diaki in volaki 5 din. Predprodaja vstopnic v kavarni »Zvezda« od 9. do 12. in 5. do 9. zvečer. — Spored koncerta: 1.) Moiseeva: Serenada, zbor; 2.) Čokovski: Legenda, zbor; 3.) Rubinstein: Nočka (iz opere Demon), zbor; 4.) Kolofin: Molitev kozaka pred bitko, zbor; 5.) Nišenski: Kukavica, zbor. II. del: Davidovski: Bandura, solo. Rezidni (tenor). Duet. Med drugim po'e basist Dignat, III. del: Rimski-Korsakov: Kmetka gostila, zbor; 2.) Ar. Sokolova: Rdeči »sarafan«, zbor. Solo G. Venderova: 3.) Ar. Sokolova: Et ubnem, zbor; 4.) Kolofin: Signalni marš, zbor; 5.) Končevič: Naj živjalo krogelje, zbor. Solo g. Venderovič. IV. del: Eksklotični narodni plesi: Ukrajinski Gopak, izvajata s sabljo Bondarenko in Černomorčenko; Ples kozaka (molitev Samila) izvajata Uzdunov z noži. Spored, ki obsega poleg glasbenih del svetovnoznanih komponistov tudi pristne ruske narodne pesmi in plesje, v katerih so Rusi, posebno pa Kozaki, res pravi moštri, jamči občinstvu za redke uživke. Opozorjamo na današnji koncert, ki je zadnji v Jugoslaviji in za nas tim večje važnosti, ker se pri sličnih izvajanjih poznamo z dušo in običaj velikega slovanskega plemena.

— Pevski zbor poljskih akademikov iz Krakowa in Lwowa priredi v Ljubljani okrog 15. aprila koncert z bogatim programom. Bratje Poljaki želijo ob tej priliki prepotovati Jugoslavijo, da poznajo поблиže naš narod. Beograd jim pripravila priršen sprejem, kakor se spodobi slovanskim gostom-bratom in kakor je to slovanski običaj. Ljubljanska akademska omladina apelira na našo zavedno javnost, da ne zastonje za Beogradom v nobenem oziru. Prosimo vse one, ki bi jim hoteli dati prenočišče ali sprejeti posamezne goste na hrano, da to javijo »Društvu prijateljev poljskega jezika« (Val. Zarnikova ul. št. 9). O natančnejšem programu bomo še poročali. — Ljubljanski akademiki.

— Koncert Zveze slovanskih učiteljskih društev v Italiji. Na velikonocni ponedeljek, dne 2. aprila priredi Zveza slovanskih učiteljskih društev v Vipavi koncert, za katerega vlada že dosedaj veliko zanimanje. Sodelujejo: pevski zbor »Zveze« (okoli 50 izbranih pevki in pevcev) pod vodstvom Srečka Kumarija, Karol Pahor in Mirko Logar; pianistka Margerita Bortolietjeva ter igralka Marij Sila in Albert Širok. Vzpored je ves zanimiv.

— »AKO PIJEŠ, BUDDHA ČAJ«
— »VŽIVAJ SE NA ZEMLJI RAJ«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. marca 1923.

— Odprava pokrajinskih namestništev. Z ozirom na ustavo, zlasti pa z ozirom na izid volitev je vlada odredila, da se takoj odpravijo pokrajinska namestništva v Ljubljani, Splitu in Sarajevu. Pokrajinsko namestništvo v Zagrebu še začasno ostane, dokler se politični položaj ne razčisti in dokler si vlada še ni na jasnem, ali bo mogoče z Radićem skleniti sporazum. Po intencijah vlade bi se naj čim najprej uvedel v vsej državi strog centralizem. Ako je to v danem momentu pametno in umestno, je veliko vprašanje. Bojimo se namreč, da se bo zgodilo tudi v tem slučaju to, česar smo v naši upravi že tako navajeni: da se danes odpravljajo to, kar se jutri zopet upostavlja. Ako je resnična vest, ki jo čitamo v beogradskem »Vremenu«, da se vlada pogaja z našimi klerikalci glede sodelovanja v vladi, ni izključeno, da bo že v doglednem času zopet prisiljena poklicati v življenje pokrajinsko upravo za Slovenijo, saj je znano, da je glavni pogoj klerikalcev za sporazum zahteva, da ostane Slovenija nerazdeljena, to je ena upravna celota kakor doslej.

— Prihod dr. Rybafa v Ljubljano. Včeraj dopoldne je prišel v Ljubljano šef jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji dr. O. Rybaf, kjer ostane nekaj dni, za tem odpotuje v Beograd, da poroča o sedanjih fazi pogajanj z Italijani glede Reke.

— Zaupne informacije o reškem problemu je podal predsednik naše paritetne komisije v Opatiji g. dr. Otakar Rybaf urednikom ljubljanskih dnevnikov na današnjem sestanku v redakciji »Slovenskega Naroda«. Poslanik dr. Rybaf se odpelje danes popoldne v Beograd, da poroča vladi o poteku konference v Opatiji.

— Zupanska kriza v Mariboru. Oblastni odbor socialnodemokratske stranke v Mariboru je na svoji nedeljski seji končno sklenil, da naj župan Grčar poda ostavko ter z vsemi mariborskimi občinskimi odborniki vred odloži občinski mandat. Isto se je sklenilo tudi glede vseh onih občin, ki jim imajo v rokah socialni demokratije in v katerih so pri občinskih volitvah socialni demokratije ostali v manjšini. Vodstvo je prepustilo klubu socialnih demokratov občinskih svetnikov v Mariboru odločitev glede roka, kdaj naj župan Grčar poda demisijo. Danes je prišel župan Grčar v Ljubljano in stopi v stik še z ljubljanskimi voditelji socialno demokratske stranke.

— Južna železnica se ne podržavi? Z Dunaja širijo vesti, da so vsi prizadeti faktorji opustili načrt, da bi Južno železnico odkupile države, po katerih teritoriju tečejo njene proge, ter jo nato prevzele v svojo upravo. Na obratnem ravnanstvu Južne železnice v Ljubljani še ne vedo ničesar, da bi bil načrt o podržavljenju padel definitivno v vodo.

— Bibliotekar v študijski knjižnici v Mariboru. Te dni prevzame posle knjižničarja v študijski knjižnici v Mariboru, katere se nahaja v poslopi bivše kazine g. podpolkovnik v p. Gavril Zunković.

— Velikonočni priti za državno uradništvo. Pišejo nam: Uradnikom se izplačajo njihove beraške plače šele 1. aprila in ne kot je bilo prej običajno zadnega prejšnjega meseca, ako je 1. nedelja. To pa za to, ker obstoja zastareli srbski zakon o računovodstvu, ki določa, da se imajo plače izplačevati 1. vsakega meseca, ne glede na to, da imajo naša računovodstva v tem oziru druge predpise. Dne 1. aprila je nedelja — velika noč, ko bi si tudi uradniki radi privoščili kak prikolšek. Toda kako, ko dobe svoje borne plače šele v nedeljo. Ko si ne morejo ničesar več kupiti! Uvažujte vendar dejanske razmere!

— Univerzitetni krogom v preudarek. Pišejo nam: Kakor vse kaže, se vladajoče razmere v doglednem času ne bodo spremenile v toliko, da naša univerza mogla zavzeti ono stališče, ki ji kot najvažnejšemu kulturnemu zavodu brez dvoma pripada. Poleg dejstva, da nekatere fakultete niso popolne, trpi ljubljanska univerza tudi v splošnem veliko pomanjkanje. Denarna sredstva, ki jih daje država, večkrat ne zadostujejo niti za najnujnejše potrebe, s kako večjo vsoto, ki bi omogočila radikalno zboljšanje sedanjega položaja, kakor izpolnitve knjižnic, učnih pripomočkov, fakultet itd., pa sploh ni mogoče računati. Zato bi bilo dobro, če bi se merodajni krogi zatekli k samopomoči. Pred kratkim smo poročali, da obstoja v Ameriki takozvani Rockefellerjev fond — milijardna ustanova znane ameriškega bogataša Rockefellera, namenjena v humanitarne svrhe. V prvi vrsti dobivajo iz tega fonda znatno podporo najrazličnejše ameriške in inozemske univerze s tem, da ustanavljajo posebne fakultete za higieno, pa tudi klinike in medicinske fakultete mnogih univerz so dobile za svoje potrebe solidne vsote. Nedavno je obiskal zastop-

nik tega fonda dr. Gunn Sofijo, kamor ga je poslala uprava fonda, da prouči sanitarne razmere v Bolgariji in določi višino podpore, ki je potrebna bolgarskemu narodu. Morda bi ne bilo brezuspešno, če bi poskusila naša univerza svojo srečo pri Rockefellerjevih dedičih. Če je fond namenjen v prvi vrsti za gmojno podpiranje univerz ne glede na državo in narodnost, če je dobila brusselska univerza za svojo reorganizacijo 3 in pol milijona dolarjev in na Kijevskem večje vsote celih 25 medicinskih zavodov, zakaj bi ne bilo to mogoče tudi za našo univerzo? Naslov uprave fonda nam žalibog ni znan, toda to je zapreka, ki je ni težko premagati. Obrniti bi se bilo treba na sofistično all praško univerzo, ki je svoj čas tudi prejela denarno podporo, in te bi gotovo ustregli naši želji. Ako bi se posrečilo izposlovati obisk zastopnika fonda, ki bi si ogledal razmere na naši univerzi, je verjetno, da bi uprava tudi v našem slučaju ostala zvesta svoj vzvišeni kulturni misli. Seveda če bomo čakali, kdaj se nam ponudi pomoč sama, se razmere nikoli ne bodo zboljšale. Tudi dobro organizirana in proučena tozadnja akcija med ameriški rojaki bi brzkone ne bila odveč. Saj so tam bogati Slovenci, ki se zavdajo svoje narodne dolžnosti, in med njimi bi se gotovo našli mnogi, ki bi radevolje prispevali za naš kulturni napredek. Čim manjši smo kot narod, tem bolj živahni in ekspanzivni moramo biti.

— Poziv volilnim upravičencem v Ljubljani. Volilci, ki so mnenja, da so upravičeni biti vpisani v volilni imenik, pa zadnjič niso bili, se pozivljajo, da se čimpreje zglase s policijsko zglasnico v mestnem popisovalnem uradu. Istotam se je javiti tudi vsem onim volilcem, ki so volili na nepravem volišču, to je na volišču, ki pravzaprav ne odgovarja njihovu stanovanju. Če vsakdo stori pravočasno svojo dolžnost, ne bo ne pomot, ne kasnejšega zabavljanja.

— Tajništvo Narodno-napredne stranke se nahaja začasno v Knaflijev ulici št. 5, 1. Tam se tudi sprejemajo vse pismene in ustne prijave. Uradne ure so: v ponedeljek, torek in sredo od 15. do 18. popoldne; v četrtek, petek in soboto pa od 9. do 12. popoldne.

— Dr. Verstovšek v agnolji iz Maribora nam poročajo, da se je stanje dr. Karla Verstovške, bivšega poverjenika za uk in bogočastje, tako poslabšalo, da je vsak trenotek pričakovati katastrofe. Dr. Verstovšek že več let bolega na neozdravljivi ledvični bolezni.

— Smrti kosa. V Kranju je umrl g. Peter Štempihar, uradnik Jadranske banke. Pokojnik je bil iz znane narodne štempiharjeve rodbine. Bil je navdušen narodnjak, izboren uradnik in dober prijatelj. Vsi, ki so ga poznali, so ga imeli radi in so ga cenili. Pogreb bo v sredo 28. t. m. ob 17. Blag mu spomin. — Včeraj je umrl v Ljubljani g. Viktor Vodnik, strojevodja Južne železnice v pokolu. V vseh krogih, ki so ga poznali, je užival splošen ugled in spoštovanje. Pogreb bo jutri ob 16. na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin!

— Slika žrtve svetovne vojne, Ivana Brenc, takoj po usmrtni, je razstavljena v izložbi pri P. Magdič. Slikala v olinatih barvah po originalni fotografiji Tina Stautova.

— Razpisana ravmatelska služba. Pri poštnem čenkovnem zavodu v Ljubljani je razpisano mesto zavodnega ravmatelja. Prošnje je poslati na ravmateljstvo poštnih hranilnice v Beogradu.

— Ustanovitev v inozemstvu naslovenih brzojav. Pristojbina za brzojavko, ki jo hoče pošiljatelj ustaviti, se ne vrne in sicer tudi tedaj ne, če brzojavka še ni bila odpravljena. To velja pa samo za tuzemski promet. Če pa je bila brzojavka, ki jo stranka ustavi, naslovljena v inozemstvo in še ni bila odpravljena, se mora pristojbina vrniti, od čelaga zneska pa odbiti vselej 25 cent., kar je po današnjem tečaju 5 din.

— Dopisi župnih uradov so oproščeni tudi rekomandacijske pristojbine. Izšla je ministrska odredba, po kateri ne plačajo župni uradi za priporočene dopise, ki jih pošiljajo vojaškim in drugim oblastim, nobene pristojbine, torej tudi tedaj ne, če pošiljke rekomandirajo. Navedena ugodnost velja pa samo za vžnežje, nenadomestljive spise.

— Opozorjamo občinstvo na današnji koncert kubanskih kozakov, ki je vzbudil že zadnjič živahno zanimanje tako, da so bili prostori Narodnega doma nabit polni. Koncert z zelo zanimivim sporedom se vrši ob 20. zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Ob tej priliki bo tudi priliki bo tudi restavracija »Uniona« odprta do 24. ponoči. — Protestni shod koaliranih vpokojencev. V nedeljo dne 25. tm. ob 2. uri popoldne se je vršil v hotelski dvorani »Uniona« protestni shod koaliranih vpokojencev. Velika dvorana je bila polna teh trpinov, večinoma starih, v službi izčrpanih oseb potem železniških invalidov, vpokojen in uradniških vdov in sirot. Shodu je predsedoval g. Salamon, kateri je toplo pozdravil vse navzoče vpokojence. Govorilo je potem več govornikov, ki so jasno opisali budo te siromakov. Govorniki so poudarjali, da se godi vsem vpokojencem, ki so bili vpokojeni še pred letom 1921 največja

krivica, ker se jim še do danes po štiri in pol letih niso izenačile njihove pokojnine, provizije, nezgodne rente in milostna pokojnina. Ako to ni bilo mogoče prejeti, možno bi to bilo takrat, ko so se izenačile plače vsem aktivnim uslužbencem. Kako naj se ti ljudje živijo sedaj v tej druginji, ko dobivajo svoje dohodke še vedno v avstrijskih kronah izplačane, ko so vse cene v dinarjih? Zahtevalo se je, da dobijo še enkrat vpokojenci svoje pravice, ker to ni miloščina od države, pač pa le zaslužene pravice. Prečitana je bila nato resolucija, v kateri se zahteva izenačenje vseh vpokojnih, provizij, nezgodnih rent in milostnih pokojnin vpokojencem vseh kategorij. Dalje enkratni nabavni prispevek, zvišanje draginskih doklad, primerno druginji, in po § 22 stanarinsko doklado. Resolucija s posebnim dodatkom je bila sprejeta, na kar se je predsednik shoda, zahvalil vsem za udeležbo in zaključil shod.

— Izpraznjenje greznice in prepeljava gnojnice. Mestni magistrat vnovič opozarja, da je vsako izpraznjenje greznice in prepeljava gnojnice od 6. junija do 20. zvečer v območju mesta Ljubljane strogo prepovedano. Mitniški organi imajo ukaz, da zadržijo vsak prihod takega voza v mesto pred oziroma po določeni uri.

— Razne nesreče. Gvido Forte, 3 letni posestnikov sin iz Trbovelj je padel v škatlo vode in zadobil težke oklepine po celotnem životu. — Ivan Kovačič, učencem ljudske šole, si je pri skakanju čez vrz z milo levo roko. — Stanko Arh, 13 letni sin rudarja iz Trbovelj si je pri skakanju po poskodoval noge in roko. — Delavec Fr. Kukovič iz Rajhenštajna je razstreljal skalo. Ker se ni pravočasno umaknil, mu je izstreljek prišel v levo nogo in mu jo težko poškodoval. Vse poškodovance so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Razne nezgode. Terezija Štral, delavka v tovarni Lajovic si je poškodovala pri delu desno roko. — Ano Mišič, mestno ubogo je na lžanski cesti ugriznil pes v levo nogo. Ker se ženska za rane ni brigala, so nastale komplikacije, radi česar je morala v bolnico. — Posestnikova štiriletna hčerka Marija Omanen je padla s peč in si zlomila desno nogo. — Vs poškodovanci so bili prepeljani v bolnico.

— Težka nesreča. Fran Gruben posestnik iz Slap pri D. M. v Polju je zapeljal v šupo in se pri tem sunil z ojnico v voz. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico. Njegovo stanje je skrajno opasno. — Velika nesreča v Mežiški dolini. V noči od 20. do 21. marca se je zgodila v Glančnikovem svinečnem rudniku nesreča, ki je zahtevala tudi smrtno žrtve. Rudarji: Stern, Petrič in Čapuder so v kamene plasti navrtali izdolbine v katere so nasuli smodnika. Pri silovitih eksplozijah, ki je predčasno nastala, so ostali vsi trije rudarji popolnoma raztrgani na mestu mrtvi. Iz Cella se je odpravila pod predsedstvom rud. svetnika Lipolda komisija, ki preiskuje svede.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 18. do 24. marca izkazuje tole statistiko: umrlo je 34 oseb, 20 moških in 14 žensk; spolna slabost 1, jetika 5, pljučnica 1, škrlatica 1, moškanska kap 3, srčna hiba, bolezen žila 4, rak 3, drugi naravni smrtni vzroki 17. Med tem časom se je rodilo 27 otrok, 16 moških in 10 žensk; spolna. (Mrtvorojenci 3.) Naznanjene nalezljive bolezni: škrlatica 3, gripa 2, ošpice 1, otroška vročica 1.

— Aretacija. V nekem tukajšnjem hotelu je večeraj okolišni nadzornik Močnik aretirala elegantno mladeničko Karla Kirna, doma iz Mirne peči. Kirn je prišel en dan popreje iz Novega mesta. Bil je osumljen na tatvino. Na policiji pa je priznal, da je res vplnil v Velikem Kalu pri posestniku Franu Kosu in mu odnesel 11.000 kron denarja. Nato pa je odšel v Novo mesto, kjer se je oblekel precej po kavalirsko. Tudi si je kupil zlat ščepalnik in izjavil, da ga je kupil radi tega, da bi ga ne spoznali orožniki in da bi bil videti bolj »nobel«. Denarja svede ni imel več. Oddan je bil sodišču.

— Razne tatvine. Franu Paljevču iz Se la je bilo dne 27. t. m. ukradeno 12.000 kron vredno kolo. — Ivanu Delavcu je bil ukraden hraničnik z 1100 kronami denarja. — V Kočevju je bilo na kolodvoru iz skladišča ukraden zaboj z raznim galanterijskim blagom in okoli 40 kg slanine v skupni vrednosti 15.130 K. — Posestniku Dragotinu Tašu iz Dolnje Lendave je dne 23. t. m. neznan umovč odnesel 1000 mladih cepljenih trt, vrednih 15.000 kron. — Na Brezju je bilo gostilničarju Pinžgarju ukradenih več riž, vrednih 4000 kron. — V Lanišću pri Šmarju so tatovito odnesli 66 kg bakrene žice, vredne 16.000 kron.

— Teške ribe v Mariboru. Dne 22. t. m. se je uprizorila premijera poljske veseloigre »Teške ribe«. Spisal M. Baluski. Glavni vlogi je igral sam ravnatelj g. Bratina s tako originalno dovršenostjo, kakor morda še nobene druge vloge na Mariborskem gledališču. Imel je tudi v solgalcih dobre zbrane moči. Dosedaj sta se ponovili že dve reprizi.

— Če ima dekle dva ženina... Anton Kravcar in Josip Kastelic, oba hlapca v Starem trgu, sta se zaljubila in sicer oba v eno dekle. V nedeljo zvečer je bilo in jasno je svetil mesec na nebu, ko jo je To-

no mahal k ljubici v vas... Potrkal je na okno kamrice svoje ljubice, ki mu je kamrico res odprla. Jedva, da se je Tone malo v kamrici usidral, pa je prisopil pred kamrico junaki Jože, njegov najhujši konkurent. Urnih krah je bil hotel Tone pobrisati, ali Jože ga je ujel in ga z nožem trikrat sunil v hrbet in enkrat v roko. Kravcarja so težko poškodovanega prepeljali v ljubljansko bolnico, Kastelic pa je moral v drugo kamrico.

— Divji lovec Brata Bitenc iz Gor. Pirnič sta strastna divja lovca. Hodila sta v posete na Smlednik in lovišče barona Lazarinija. V nedeljo pa jih je zasledil lovski čuvaj in ker na poziv »Stoj« nista obstala na mestu, je ustrelil za njima. Alojz Bitenc zadet od več šiber se je zgrudil nevarno ranjen na tla. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

— Celjski orožniki so v Guberju aretirali Leopoldino Robič, Frido Cerkovnik, Franca Kobula in Franca Esiba radi vlačgarstva. Leopoldina Robič in Frida Cerkovnik sta uganjali tajno prostitucijo v stanovanju Ivana Robiča na Spodnji Hudičini v celjski okolici. Kobula je kot delomrtni živel od dohodkov Cerkovnikove, Esib pa je bil večkrat navzoč kot gost. Tudi Ivan Robič, v katerega stanovanju se je prostitucija uganjala, je naznanjen oblasti.

— Za »Dečji dom«. Zveza jugoslovskih železničarjev je po g. Severju izročila gospej Franji dr. Tavčarjev za »Dečji dom« znesek 800 dinarjev.

— Koncert v kavarni »Emona« se vrši danes v torek ob 8. zvečer. Godba dravske divizije.

— Sodoma in Gomora. Ljublj. obč. se nudi izredna prilika ogledati si svetov. znani in v vseh ožirih posrečeni film »Sodoma in Gomora«, ki se predvaja v »Kino Tivoli«. V nasprotju z drugimi kričnimi filmi, ki so po navadi produkt prenapete fantazije in delujejo na gledalca v negativnem smislu, je »Sodoma in Gomora« poučljivega in vzgojevalnega značaja. Razuzdanost, greh in čezmerno uživanje, ki se valja po dvoranah in parkih sodobnega bogataša, se nazorno primerja z življenjem svetopisemskih mest Sodome in Gomore, kjer je zaslepljeno in omamljeno ljudstvo v nečloveških orgijah častilo boginjo ljubezni, dokler ni vsemogočna roka stvarnika uničila tega gnezda naslajanja in prečesta z ognjem in žepolom. Osebe, ki nastopajo v glavnih vlogah, so tako markantne, da človek vidi na njihovih obrazih vse, kar se godi v njihovih dušah. Prizori iz poročne gostije bogataša prikazujejo neomejeno silo manona. Gledalec se zdi, da vidi pred seboj slike iz pravljicnih noči rimskih cesarjev ali beneških dožev, pijančevanje in razuzdanost tekmuje z razkošno iluminacijo in slikovitostjo umetnega parka, prenasrečeno življenje kipi in valovi kakor razburjeno morje. Sodoma in Gomora, greh, ki mora biti kaznovan. Paralelno s tem prizorom pa je novejša kinematografska umetnost dosegla izvanreden uspeh s tem, da je prenesla na platno pregrešno življenje in zaslužno božjo kazen svetopisemskih mest Sodome in Gomore. Del filma je brezdvomno najlepši in po svoji obsebnosti, izvajanju in smislu najbolj zanimiv. V splošnem je treba pripomniti, da je ta film v očeh človeka, ki čuti na sebi težo socialnih razmer, moralna klofuta in obraz onim svetovnim motcem, ki drže z neizmernim bogastvom v svojih rokah usodo milijonov preprostih, poštenih ljudi. In v tem oziru zasluži film čim večje zanimanje.

— Čevlje kupite od domačih tovarov. Tvrde Peter Kozina & Co. z znakom »Peko«, ker so isti priznani na boljši in n. cenejši. Glavna zaloge na debelo in drobno v Ljubljani, Brez 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

POZIVI

S 1. aprilom t. l. poverimo zastopstvo »Slovenskega Naroda« v Mariboru knjigarni Sax (preje Gaisser). Vse kavarne, restavracije, trafike in vse naročnike, ki so prejeli naš list po sedanjem zastopniku Sušniku, pozivljamo, da se radi prejemanja lista zglašijo v omenjeni knjigarni in svrhu rednega dostavljanja.

Uprava »Slov. Naroda«.

„Kino Tivoli“

— Obiščite v vodnost! Z ozirom na izreden obisk »Sodome in Gomore« in ker se film ne more za nekoliko dni prolongirati, se vrši vsak dan ob 10. uri zvečer še ena naknadna predstava.

Ogljeni (karbon) papir
hektografični
The Rex Co., Ljubljana

NAJNOVEJŠA POROČILA

Kritični položaj na Madžarskem

ŠTEVILNE KRVAVE DEMONSTRACIJE — GROF BETHLEN PRED PADCEM.

— Beograd, 27. marca. (Izv.) Današnji jutranji listi priobčujejo iz Budimpešte oz. iz raznih obmejnih krajev mestoma alarmantna poročila o kritičnem položaju na Madžarskem. Madžarska po teh poročilih stoji pred važnimi dogodki, izvršiti se ima popoln politični preokret. Med madžarskim prebivalstvom je nastalo politično gibanje, ki je v prvi vrsti naperjeno proti grofu Bethlenu in sedanjemu vladnemu režimu. Po vsej Madžarski posebno v Budimpešti so bile velike demonstracije ljudskih mas. Vzrok tem demonstracijam je iskati v katastrofalnem padcu madžarske krone, kar je povzročilo v deželi nezno draginjo. Po vseh važnih krajih je pa prišlo takom demonstracij do krvavih spopadov med orožništvom in demonstranti. Kritičen je položaj v Budimpešti, kjer je proglašen preki sod. V nedeljo je tekom demonstracij prišlo do krvoprelitja. Orožništvo je na demonstrante streljalo. Bilo je več oseb ubitih, več oseb težko in lahko ranjenih. Slične demonstracije so se vršile v Kapošvarju, Pečuju in Segedinu. Položaj v Baraniji je nevzdržljiv. V Subotici prihajajo z madžarske strani deputacije oziroma delegacije, ki prosijo, da prične Jugoslavija z intervencijo v svrhu zaščite prebivalstva pred nasiljem. V Pečuju je bil razširjen manifest, ki zahteva padec Bethlenove vlade. Nekateri vrše živahno agitacijo za povratek grofa Karolyja v Budimpešto, ki naj bi prevzel vodstvo vlade.

— Budimpešta, 26. marca. (UTKB.) Z ozirom na poročila nekaterih listov o predstojči rekonstrukciji Bethlenovega kabineta je bil madžarski tiskovni urad od merodajne strani pooblaščen izjaviti, da so te vesti samovoljne kombinacije. O kakoli rekonstrukciji kabineta ne more biti niti govora.

DELEGAT POPOVIČ NAGLOMA UMRL

— Beograd, 27. marca. (Izv.) Po poročilih iz Rima je v nedeljo 25. t. m. nagloma umrl naš delegat na konferenci o Južni železnici dr. M. Popovič. Truplo prepeljejo v Beograd. Delegat dr. Popovič je slovel kot izborni strokovnjak v finančnih stvokah. Sodeloval je vedno pri vseh trgovsk. pogajanjih in zaključkih trgovinskih pogodb, ki jih je sklepala kraljevina SHS z raznimi državami.

AKCIJA FRANCOSKIH IN NEMSKIH SOCIALISTOV

— Berlin, 26. marca. (Izv.) Vodilni krogi pripisujejo veliko važnost akciji, ki stremi za tem, da prično z intervencijo v ruhrskem vprašanju francoski in nemški socialisti. Oboji se sestanejo v najbližjem času v Berlinu ter prično razmotirati način in modalitete, kako bi se dosegel sporazum med Nemčijo in Francijo.

— Budimpešta, 26. marca. (UTKB.) Jouhaux je izjavil poročevalcu »Magyar Orszag«, da bo po mnenju francoskega delavstva z okupacijo Porurja težko dosežena ugodna rešitev reparacijskega problema. Sploh pa je francosko delavstvo sovražnik vsakega nasilja. Vprašanje reparacij je samo del evropskega upostavitvenega problema, ki mora biti rešen v mednarodnem okviru. Samo potom sodelovanja narodov je mogoče pridobiti denarna sredstva, ki bi mogla nadomestiti škodo, prizadeto po vojni. To ne velja samo za francoski reparacijski problem, marveč za celokupno reparacijsko vprašanje, torej tudi za madžarske reparacije.

PROCES PROTI KATOLIŠKIM DUHOVNIKOM V MOSKVI

— Varšava, 26. marca. (Izv.) Predsednik Sikorsky je pozval k sebi zastopnika sovjetske Rusije ter ga opozoril na proces proti poljskim škofom in duhovnikom. Polska odločno protestira proti temu procesu. Pričakujejo, da uvede Vatikan odločno intervencijo v prilog katoliškim škofom in duhovnikom.

— Moskva, 25. marca. (Izv.) Pred najvišjim sodiščem se je pričel proces proti 11 katoliškim duhovnikom, med njimi so nadškof Coplak in prelata Malevski in Dastkovič ter pravoslavni škof Todorov. Ob-

tožbo zastopa Krilenko. Po obtožbi se je leta 1919. ustanovila v Petrogradu organizacija, kateri so načelovali obtoženci v svrhu odpora proti odredbi sovjetske vlade glede ločitve cerkve od države. Leta 1920. so obtoženci odklonili podpis na akt, ki je odredjal odstop pridelkov cerkvenega posestva v korist vernikom. Leta 1922. so se protivi oddali cerkvenih zakladov v korist gladijočemu ljudstvu ob Volgi. Duhovniki so izjavili, da so gledali cerkvenega premoženja za nje merodajni samo kano-nični zakoni in ne sovjetski. Iz pisma na Vasilevskega je razvidno, da so dobivali obtoženci iz Poljske velike svote. Državni pravdnik je predložil iz okrožnic politične odstavke in predlital tajne pozive.

NERESNIČNE VESTI O DEMISIJI DRŽ. KANCELARJA DR. CUNA

— Berlin, 26. marca. (Izv.) V parlamentarnih krogih so včeraj bile razširjene senzacionalne vesti, da pada dr. Cuno demisijo. Oficijski krogi odločno demantirajo te vesti in naglašajo, da je konferenca državnega kancelarja v Monakovem utrdila položaj kancelarja in da je imela popoln uspeh, ker je došlo do sporazuma glede skupnega nastopa.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED AVSTRIJO IN ITALIJO

— Rim, 26. marca. (K. B.) Tekom trgovinskih pogajanj je danes pričelo drugo čitanje tarifne pogodbe. Nadaljujejo se pogajanja o ureditvi prometa med Trstom in Avstrijo.

SMRT SARE BERNHARD

— Pariz, 26. marca. Danes ob 20. je umrla znamenita francoska igralka Sara Bernhard. Pokojnica je bila najslavnejša francoska igralka, ki je slovela po vsem kulturnem svetu kot ena največjih dram-skih umetnic. Rojena je bila l. 1843. v Havru. Njeno pravo krstno ime je bilo Roza. Njen oče je bil francoski uradnik, mati pa židinja. V Parizu je absolvirala konservatorij in se nato posvetila dramski umetnosti. Na tem polju si je izvojevala sloves najboljših igralk. Nastopila je na vseh večjih odrih v Evropi in v Ameriki. Svoje-mu poklicu je ostala zvesta takorekoč do zadnjega vzdihla. Zadnjikrat je nastopila še dne 23. tm.

MIR V ORIENTU

— London, 26. marca. (Havas.) »Daily Express« poroča iz Carigrada, da sovjetska vlada dvomi glede mira med Turčijo in zaveznicami. Na turški meji so boljševiki baje skonzentrirali tri pehotne divizije in eno divizijo konjice.

RAZNE VESTI

AVSTRISKI PROBLEM

— Nancy, 25. marca. (Havas.) Zastopnik Francije v Društvu narodov sen. Jouve-nal se je v svojem govoru živahno zavzemal za Društvo narod. In govoril o vlogi, ki jo mora ono igrati. Naglašal je posebno vprašanje intervencije, ki je sledila iz neob-hodnosti pomagati Avstriji, ohraniti nedeljivost njenega ozemlja in gospodarsko neodvisnost, kar se je Društvu narodov tudi posre-čilo.

PASIVNA RESISTENCA AVSTRISKIH POŠTNIH USLUŽBENCEV KONCANA

— Dunaj, 27. marca. (Izv.) Snoči ob 19. je bil dosežen sporazum med zastopniki organizacij poštних uslužben-cev in ministrom za pošte in brzojave dr. Odehnam. Dosežen je bil sporazum.

VREME

— Dunaj, 26. marca. (Uradno vremensko poročilo.) V Avstriji je bilo tudi danes jasno in nenavadno toplo. Opoldanska temperatura je znašala večino nad 15°. V nekaterih krajih Čehoslovaške in Ogrske je bil močan veter. Temeljite izpremembe še ni pričakovati. V splošnem pričakujejo še nadalje lepo vreme, mestne izpremembe niso izključene.

Borzna poročila

— Zagreb, 27. marca. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 18.10, 18.16, Pariz 6.45, 6.50, London 460.—, 462.—, Berlin 0.47, 0.474, Dunaj 0.137, 0.1375, Praga 291.—, 292.50, Trst 4.80, 4.825, Newyork 97.50, 98.— (ček) Budimpešta 2.20, 2.30, Amsterdam 38.50, 39.—, Valute: dolar 95.50, 96.50, lira 4.74, 4.77.

— Curih, 27. marca. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 5.55, Berlin 1.0260, Amsterdam 213.50, Newyork 5.415, London 25.40, Pariz 35.12, Milan 26.55, Praga 16.10, Budimpešta 0.115, Varšava 0.0125, Dunaj 0.00755, avstrijske žigovane kron 0.0076, So-fija 3.80.

— Trst, 26. marca. Beograd 21.—, Berlin 0.099, Praga 61.—, Pariz 131.75, London 96.10, Newyork 20.40, Curih 396.—

Sokolstvo

— Sokolu Ljubljana II. je naklonil brat mag. pharm. Viktor Prohazka, lekarnar Jurčičev trg v počastitev spomina blagopokojnega dr. Ivana Tavčarja znesek Din. 200.—. Plemenitemu darovalcu najiskrenejša sokolska zahvala.

Turistika in sport

— Zagreb, 26. marca. Tekma za pokal med Haškom in Concordio se je končala v korist Concordije z 1:2.

— Gradjski v Spanji zopet zmagali Gradjski je v nedeljo v Trunu nastopil proti klubu Real Union in zmagal svojega močnega protivnika z 2:1. Oba gola je zabil Mantler. Goal za Spance je rezultiral iz enajstmetrovke. Gradjski naš sport v tujini vsakekor častno zastopal!

— Celje, 26. marca. Tekma, ki se je vršila za reprezentančno sestavo moštva proti Mariboru med S. K. Celjem in S. K. Aletiki se je končala neodločno 3:3.

Društvene vesti

— Umetnostno zgodovinskega društva občni zbor se bo vršil dne 13. aprila ob 4.5. pop. v pisarni g. šefa oddelka za prosveto, poslopije pokrajinske uprave II. nadst. Na dnevnem redu so: Poročila odbora in zadnjem poslovnem letu, volitev novega odbora in slučajnosti.

— Splošno ženskega društva seja je v sredo, 28. marca ob 5. popoldne.

— Društvo slovenskih učiteljev v Ljubljani vabi članice na sestanku v četrtek, dne 29. marca ob 10. popoldne v šoli pri sv. Jakobu. Predaval bo g. vrtnarski nadzornik Fr. Črnaogoj o gojenju cvetic; tovaršica g. J. Zemljanova pa o jedi in serviranju. — Odbor.

— Protituberkulozna liga v Mariboru. Poročajo nam: Pred dobrim letom ustanovljena, do takrat še edina protituberkulozna liga v državi se je vsled trudopojnega dela ustanoviteljca doc. dr. Matka ter prvega predsednika okrajnega glavarja dr. Lajnšica razvila do višine, za katero je smelo zavdati vsi slični zavodi v celj. državi. Danes šteje liga že 1178 rednih, 291 dopolnih in 23 ustanovnih članov. Te dni se je vršil prvi občni zbor te lige, na katerem je posebno sam predsednik dr. Lajnšič izčrpno poročal o delovanju lige, doc. dr. Matko pa je med drugim občinstvo seznanil z nabavo prepotrebne visokošolske solnce. Želimotno prepotrebni ligi obilo uspeha, posnemanja in podpore.

— Društvo slušateljev juridične fakultete v Ljubljani je na VI. rednem obč. zboru dne 21. marca 1923. Izvolilo sledeči odbor: predsednik Karlo Sketel, cand. iur.; podpredsednik Viktor Zlokarnik, cand. iur.; tajnik Ciril Golouh, stud. iur.; blagajnik Božidar Podnebšek, cand. iur.; knjižničar I. Karel Plešewski, cand. iur.; knjižničar II. Srečko Ormovšek, cand. iur.; odbornik Uroš Žun, stud. iur.; revizorja: Ivan Razboršek, cand. iur.; Miroslav Dev, cand. iur.

— Zveza slov. stavb. delovodij in re-sarjev v Ljubljani je pričela s svojim rednim poslovanjem ter vabi g. kolege, ki se niso člani zveze, da pristopijo k društvu. Vsakega delovodij in sararja dolžnost je da se pokaže stanovsko zavednega. Kakor vse stanovske organizacije tako tudi zveza štiti interese svojih članov. V zvezo pristopi lahko vsak strokovno nadobražen delovodij ali sarar tudi brez šolske strok. izobrazbe, ako ima prakse vsaj 5 let. Pri-jave tudi po pošti na naslov zveze ali pa osebno vsak drugi torek zvečer v gostilni Miklave, Komenskega ul. 16. Odbor.

— Zborovanje krojaških mojstrov v Celju. V nedeljo so v Celju zborovali združeni krojaški mojstri iz Celja, Maribora in Ljubljane. Razpravljali so o medzem. gibanju pomočnikov, kateri zahtevajo zvišanje plač od 50 do 75%. S pomočniki so se že vršila pogajanja, pri katerih pa ni prišlo do pozitivnih uspehov.

Poizvedbe

— Zgubil se je zlat obesek (zlatnik južno afrikanse republike). Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi Gosposvet-ska cesta 13, vrata 51.

— Zgubil je dne 25. t. m. ob 11. zvečer po poti od cerkve v Šiški po Celovski cesti mimo kavarne Evrope na južni kolodvor, ubog uradnik, črno usnjato listnico z ca K 800 denarja in drugimi važnimi dokumenti. Pošten najditelj se prosi, da odda listnico v Upravištvu Naroda. Če noče vrniti denarja naj vrne listine, katere za njega itak nimajo nobene vrednosti.

— V četrtku je bilo pri oknu pomotoma vrženih 5 malih ključkov na rinki v Studentovski ulici. Najditelj naj jih odda v tej ulici št. 2, Jamnik.

— Našla se je listnica z manjšo vsoto denarja in par ključki. Dobi se pri N. Bar-tvrdka I. Kosteve Sv. Petra c. 4.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR

Kupim HARMONIJI.

Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Harmoniji/3128«.

NOVA PLISASTA

salonska garnitura

(divan, dva fotelja in mizica) SE PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«, 3137

Išče se gospodična,

inteligentna in pridna, ki si želi družinsko življenje, in KI BI PREVZELA VZGOJO TREH OTROK (4 do 8 let starih). Prednost ima trgovsko izobrazbenja. — Ponudbe z navedbo dosežanega službovanja in po možnosti s sliko na: Poštni predal 3 v Celju. 3147

Dobro idoča gostilna

SE VZAME V NAJEM.

Ponudbe pod »Gostilna/3154« na upravo »Slov. Naroda«.

Travnik

na periferiji mesta, ki meri ca. 6 ha, se odda v najem. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«, 3152

Proda se mizarstvo

z novim poslopijem vred. v katerem dela lahko do 60 ljudi, z inventarjem in velikim lesnim skladiščem; leži tik kolodvora v bližini Ljubljane. Za veliko podjetje jako ugodno. — Naslov nove umane »Slov. Narod«, 3150

SPREJMEM TAKOJ pošteno

samostojno natakario

s kavicijo, v Ljubljani. — Naslov pove uprava lista. 3160

Stroj za gumbnice

v zelo dobrem stanju, skoro popolnoma nov. SE PRODA radi opustitve; električen in nožni pogon. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«, 3157

Sobo v sredini mesta,

prazno in s posebnim vvhodom, ODDAM LE PROTI NAGRADI ali predplačilu polletne najemnine. — Naslov nove umane »Slov. Narod«, 3162

Naznanilo.

Vljudno se naznanja, da se od 1. aprila dalje sprejemajo gosti na priznana dobro hrano prvega in drugega razreda po emernih cenah.

HOTEL TRATNIK

Vrtnarji pozor!

Večje število lepih, zdravih CIPRES SE PRODA. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«, 3162

Iščem mehlovano sobo

za maj ali junj — v sredini mesta. — Nujne ponudbe pod »Inozemec/3116« na upravo »Slovenskega Naroda«, 3116

Zastopstvo

kakršnekoli stroke ZELI trgovsko naobrazena GOSPA; event. tudi lokal na razpolago. — Ponudbe pod »Agilnost/3141« na upravo »Slov. Naroda«.

Kontoaristiku

treba za samostalno vodjenje kancelarije »Hotel Central« Sarajevo, za odn. — Ponude uz uverenje te event. sliku slati upravi hotela. 3146

Sokolski kroj,

popolnoma nov (komplet) SE PRODA PO JAKO UGODNI CENI. — Ogleda se pri Anoncnem in reklamnem zavodu »Apolo«, Ljubljana, Stari trg št. 19, II. nadstropje. 3149

Kot družabnik

F. manjšemu tvorništvu ali trgovskemu podjetju ZELI VSTOPITI v trgovsko naobrazeno KNJI GOVODJA srednje starosti s kapitalom 100 do 150 tisoč Din. Prvo vrstna moč za komercialno vodstvo kakih podjetij. — Ponudbe pod »Organizator/3158« na upravo lista.

Na prodaj

kompletna žaga in sicer: parna lokomobil 22 HP (leto dni v obratu), polnojarmenik na lesenih stebrih, 550 mm propusta, krožna žaga (krogelska ležišča) transmisija z jermeniki. Vidi se je v obratu. Ponudbe pod »Preiswert Za 235« na Annonc. Exped. Rasteiger, Graz I, Stubenberggasse 4. 3106

Vse vrste trdega in mehkega lesa

preizkušeno za rezanje v različnih dimenzijah na naši parni žagi, mesečno 500 — 600 m³. Plača po dogovoru. Istotam se prodajajo bukovi, hrastovi in smrekovi odpadki, zadnji vezani v snope. Vsa pojasnila daje Franjo Brinc, d. d. paroplovna, Crnomelj.

Naprodaj novi A E G motorji

motor za vrtilni tok 4 k. s. 220/380 volt za Din 7500—
: : : 3 : 220/380 : : : 6500—
: : : 2 : 220/380 : : : 5000—
: : : 1 1/2 : 220/380 : : : 2500—

in jermenice, tračnicami in zaganjačem. V zalogi so vse druge vrste motorjev in inam. Elektromaterijal po najnižjih cenah.

Karol Florjancič, Celje, telefon št. 74. 3148

Miris

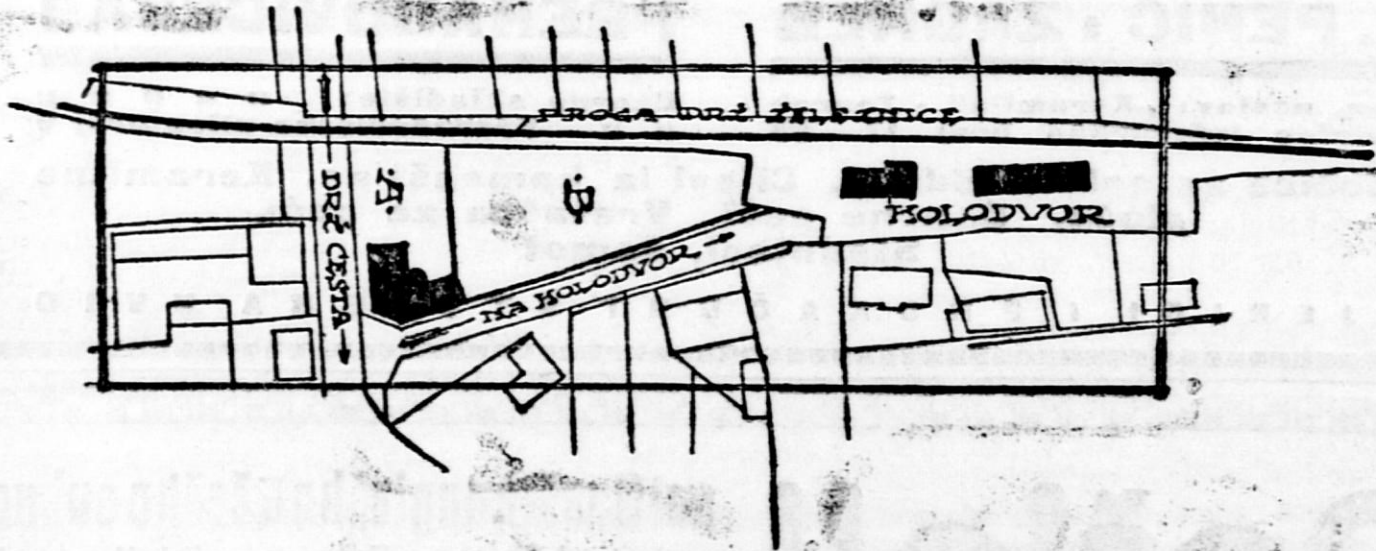
Medicinalna mila:

lysolno, katranovo, katrano-žvepleno, žvepleno-mlečno, lanolinovo, beraks kakor tudi vse vrste toaletnega mila tudi ob najugodnejših cenah v znani najboljši kvaliteti. Ivernica sapuna »MIRIS« d. d. Sušak. Glavno zastopstvo in zaloga za celo Slovenijo: Družba »SLOVENIJA«, Ljubljana, Gosposka ulica 4. 2942

Trgovska hiša

v najbližji periferiji Ljubljane, s 15 stanovanji, z zelo dobro izocho gostilniško in hotelsko obrtjo s koncesijo, 2 velika gostilniška lokala, 3 velike kleti pripravne za veletrgovino (z vinom), velik košat gostilniški vrt, dve veliki skladišči (prikladni za vsako veletrgovino) veliko gospodarsko poslopje, obsežen zelenjadni vrt, vodovod, elektrika razsvetljava v hiši, tik ob železniški progi, vse v najlepšem stanju se radi preselitev takoj prodaja. Za trgovce in obrtnike briljantna prilika kapitala. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3113

Pozor industrijci in obrtniki!

Na najugodnejšo priliko!

Naroda) je vo zelo ugodni ceni izmed najlepših najljepši prostor v Domžalah. Prostor kot je v načrtu zagnanovan pod črko B v izmeri 3200 m² leži pri državni cesti in tik ceste na kolodvor in kolodvor v sredini Domžal. Nadzvo je pripraven za industrijo, ker se lahko s par tračnicami napravi industrijski tir, koji je za vsako industrijo najugodnejšega pomena. Ker so Domžale zelo privlačive valed svoje hrane lege, zdravega planinskega zraka in priročnosti, spadajo med najlepši industrijski kraj cele Slovenije. Valed tega je tudi vsak obsoj kakorčunogakoli podjetja sigurno. Prednost do nakupa imajo v prvi vrsti te oni, koji reflektirajo na celi prostor res za industrijo. Ako pa teh ni, se pa prostor tudi parcelira na tri ali štiri stavbne parcele. Vzrok prodaje je, ker se v Domžalah vpelje valed pomaničenja stavbenih prostorov davok na nezakladna stavbena zemljišča. Interesentje, pridite in ogledite si, da ne zamudite te nenavadno ugodne prilike! Pojasnila daje: Jak. Menart, trgovec, Domžale. 2462

Na dobro hrano

SE SPREJME ŠTIRI GOSPODE ali GOSPODICNE s 1. aprilom. Križevniška ulica 10/I, levo. 3133

Soliden gospod išče sobo

S HRANO ALI BREZ, za mesec april; gre tudi v sobo za dva. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »April/3140«.

Pozor!

Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd.; grem tudi na dom.

DRAME MARTIN, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 3144

Kompanjon

diplom. elektro-tehničar (mehanikar) sa mnogogodišnjom inozemskom praksom želi aktivno sodelovati v jednom solidnom i rentabil. poduzeću sa gotovinom od 500 do 600 hiljada kruna, event. i više. Dobre reference stoje na raspoložanju — Ponude molim pod »Kompanjon/3124« na upravo lista.

Nov čebelnjak

SE PRODA PO ZELO UGODNI CENI. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3112

Odda se meblovana soba

S POSEBNIM VHODOM IN ELEKTRIČNO LUCIJO. — Naslov pove uprava lista. 3120

Kot učenec

v kako manufakturno ali spece-rijsko trgovino ZELI VSTOPITI krepak deček iz boljše rodbine. — Ponudbe pod »Pridnost in postonost/3136« na upravo »Slov. Nar.«.

Dve spalni opravi,

ena brešnjava, masivna, politirana; cena 6250 Din, druga javorjeva, masivna, belo politirana, cena 6500 Din. Obe zelo elegantno izdelani. — Ogledata se pri Josipu Štolfa, mizarstvo, Spodnje Loke št. 34, pošta Lukovica pri Domžalah. 3150

Po zelo nizki ceni prodam

dvosedežni lahek AVTO z novo pneumatiko, francoske znamke, v naboljšem stanju; 6—12HP in »WANDERER« MOTOR, 1 in pol HP, tudi v prav dobrem stanju. — Ponudbe na upravo lista pod »Din 22.000 in 10.000/3115«.

Družabnike

z večjim kapitalom išče radi povišanja dnevne produkcije in razširjenja podjetja obstoječe, zelo dobičkonosno podjetje, parna žaga z lastno veliko šumsko zalogo, združena s premožokopom z najboljšim premožom v Jugoslaviji, v najboljši prometni legi. 3163

Tehnik

z akademsko izobrazbo, sedaj višji tehnični uradnik na vodilnem mestu velike železotvarne v državi, s parletno prakso v fužinarski, livarski in strojni stroki, samostojen, energičen delavec, dober organizator, več tehničnega in komercialnega vodstva, želi plemeniti mesto. Ponudbe pod »Vodja tehnik 3135« na upravo Slov. Naroda. 3135

Diamalt!

Pozor, pokil!

Diamalt — tovarne Hauser in Sobolka, Dunaj-Stadlau, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo Edvard Gužanec, Zagreb. Skladišče: Strossmayerjeva ulica 10, Za mesto Ljubljano dobi se Diamalt v pekarni VILJEM BIZJAK, Gosposvska cesta 7, po originalni invarniški ceni. 3123

Na prodaj:

lokomobila polstabilna, 45 HP, cena 200.000 Din; lokomobila 12 HP, cena 70.000 Din. Vprašanja na:

Dampfsägewerk Kefermarkt G. m. b. H. in Kefermarkt, Oberösterreich.

Dobro seno prodaj

JULIUS, mesar, Sv. Petra cesta št. 79. 3119

Vodno žago

VZAMEM V NAJEM za več let. — Ponudbe pod »Stalna voda 3114« na upravo »Slov. Naroda«.

Dve hrastovi spalnici

ZAMENJAM ZA HRASTOVE ali SMREKOVE DESKE. FR. GOLJAR, mizarški mojster, Dravljje 103 pri Ljubljani. 3142

Več donošalcev potrebuje prvovrstna restavracija.

Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slov. Nar.« pod »Št.20/3166«.

Iščem venecijanski jarem

za 3—4 žage (liste), rabljen ali samo v dobro uporabljivem stanju. — Ponudbe na: Elsa Gorjan, Zagreb, Akademski trg 1. 3129

Prodaj se nova stavba

v sredini Sp. Siske, Ljubljana 7. Velikost stavbe 24x12,50, visoka 4,90 m, pod zemljo klet, v pritličju lokal 216 m², nadstropje itd., 25 drugih prostorov. — Prodaj se pod dnevno ceno iz gotovih vrtov. Natančna pojasnila daje Mitja Terlep, Jernejeva cesta št. 38, Siska, Ljubljana. 2966

Prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi nudi:

novovrstne pomladanske rokavice Glace, kakor tudi iz pristne jelenove kože, alve in rumene, nadalje vsakobavne letne rokavice. Mogavice: svilene, svilen flor in cenejše vrste v vseh modernih barvah.

Francoski parfumi. Eau de Cologne.

Novodolo: naramnice.

O. Bračko, Ljubljana.

Dunajska cesta šte. 12

Stanovanje,

obstoječe iz sobe in kuhinje, ZAMENJA HISHN. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3139

Meblovana sba

za dve osebi z uporabo kompletne kuhinje SE ODDA d. d. d. d. ki plača za pol ali celo tno pro mesec, 750 Din. — Ponudbe pod »Stalno/3121« na upravo lista.

Šivalni stroj,

popolnoma nov in še nerabljen, SE PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3127

Stavbni delovodja,

zmožen tudi samostojnega vodstva, ZELI MESTA pri kakem stavbnem podjetju, event. tudi pri lesni tvrdki. — Naslov pove uprava lista pod »Delovodja/3138«.

Namesto vsakega obvestila.

Potrim srecem naznanjamo, da je naš brat, nečak, stric in svak, gospod

Peter Štampihar

uračnik Jadranske banke

danes popoldne umrl.

Pogreb se vrši v sredo, dne 23. t. m. ob petih popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Kranj, dne 26. marca 1923.

Žalujoči ostali.

Potrim globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče, brat, stric in tast, gospod

Viktor Vodnik

strojevodja južne železnice v pokoju

dne 26. marca po dolgi mučni bolezni, v starosti 62 let, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši 28. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Hranilnična c. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 27. marca 1923.

Žalujoči ostali.

Vabilo

na subskripcijo delnic druge emisije

tovarne zaves »STORA« d. d.

v St. Vidu nad Ljubljano.

Izredni občni zbor Tovarne zaves »Stora« d. d. v St. Vidu nad Ljubljano je sklenil dne 26. februarja 1923, da se poviša delniška glavica družbe od Din 250.000 na Din 1.000.000.

Po pooblastilu občnega zbora nudimo s tem v subskripcijo

6.000 (šesttisoč) delnic po Din 125'—

nominalne vrednosti, ki se morajo vsekakor polno v gotovini plačati, pod sledečimi pogoji:

- 1.) Subskripcija se začne 26. marca 1923. in traja do vštvetvi 7. aprila 1923.
- 2.) Dosedanji delničarji imajo pravico, da optirajo za eno delnico prve emisije tri delnice nove emisije.
- 3.) Kurz za optirane delnice znaša Din 150'— za neoptirane Din 175'— Delnice so deležne dividende od 1. januarja 1923 ter opremljene s kuponom za leto 1923; za čas od 1. januarja 1923. do vplačila subskribirane svote je plačati pri subskripciji 7% obresti.
- 4.) Subskripcija se vrši pri blagajni Zadržne Gospodarske banke v Ljubljani, pri njenih podružnicah v Djakovu, Mariboru, Sarajevu, Somboru, Splitu in Šibeniku ter pri ekspozituri Bled.
- 5.) Dodelitev delnic po končani subskripciji si pridržuje Upravni svet.
- 6.) Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil v subskribiranih delnicah začasna potrdila o številu dodeljenih delnic. Subskribentom, katerim se ne bi mogle dodeliti delnice ali pa ne v subskribiranem iznosu, se vrne do 1. maja 1923. zadevni znesek oz. prebitek plačanih delnic in okresti.
- 7.) Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah.

V Ljubljani, dne 20. marca 1923.

Upravni svet
tovarne zaves »STORA« d. d.
v St. Vidu nad Ljubljano.

Spreten arhitekt

Stavbenik, vajen vseh pisarniških in stavbnih del, išče primernege mesta. Prevzame tudi delo na dom. Ponudbe na Kienreichs Anz.-Ges., Graz, Sackstrasse 4. pod Arhitekt 13743. 3151

Proda se ugodno lep ozonadstropni valjčni mlin z veliko vodno močjo na stalni vodi. Oddaljen eno uro od Ljubljane blizu kolodvora. Pri mlinu nekaj sveta in gospodarsko poslojje. **Rihard Majcen, Bolejska cesta 4, 8124** od 12. ure do 4. ure popoldne.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukanke, gumbe, čipke, vezeno, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarke in krojaške potrebščine.

Najnižje cene. Postrežba točna.

Prvovrstni laneni firnež

svitloramen in svitlorajev, najamčeno čist v sodih in ročkah, terpentinsko olje, Dekalin in laneno olje nudimo po najnižjih dnevnih cenah.

Hrovat & Comp., Ljubljana. Telefon interurban 391. 2939. Brojzavke: Hrovatport.

Svezetrazovna ventilacijska kurjava

večkrat preizkušena in izvršena za tvorniške prostore, dvorane, lope, enodružinske hiše, šole, kine itd. Higijensko popolna; naprava in obrat ceno, izvršenih že 6000 naprav. Prospekti brezplačno. Projekti in proračuni proti vpošiljavi kopije načrta brezplačno in neobvezno.

Luftheizungsbaugesellschaft m. b. H. Wien XVII/1.

Oddajo se že zastopstva.

Zalogo moke

za nadrobno razprodajo odda trgovcu v Ljubljani, ki ima pripravne prostore, 3036

Prvi mestni mlin v Celju.

Oprobajte svojo srečo!

Vučenje V klase 5. kola Državne Klase Lutrije traje od 7-og do 30-og maja ove godine. U ovoj klasi ima se izvući 40.000 numera (od svega 100.000) sa dobrotkom od Dinara 14.820.000.—.

Pored premije od 600.000.— ima i dobrotka po: 400.000.—, 300.000.—, 150.000.—, 100.000.—, 80.000.—, 70.000.—, 60.000.—, 50.000.— i veći broj po 30.000.—, 20.000 dinara i t. d.

Cena srečkama za V klasu 5-og kola sledeća: 1 ceo loz sa poštarinom Din 242.—, pola loza sa poštarinom Din 122.—, četvrt loza sa poštarinom Din 62.—.

Ko želi učestvovati u ovom najglavnijem vučenju, neka odmah pošalje novac poštarinom uputnicom sa označenjem tačne adrese, da bi blagovremeno sahi rezervisao srečku.

Po prijemu novaca srečku odmah šaljem.

Državne klase lutrije ovlašćeni prodavac
Aleksandar R. Pavlović,
Beograd — Jakićeva 15.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki

naznanja, da je svoje poslovne prostore preselila v svojo lastno hišo v Škofji Loki, Glavni trg šte. 33.

Hranilne vloge na knjižice obrestajo po

5% p. a.

Rentni in invalidni davek plačuje iz lastnega. Vezane večje hranilne vloge obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema tudi vloge na tekoči račun. Dovoljuje kredit in izvršuje vse denarne transakcije pod jako ugodnimi pogoji. 3072

„Spectrum“

Tvorjena ogledala kovnih i celolodnih predmeti d. d. Kuhačeva ulica 13, Zagreb. Telefon 21-47.

Izrađuje: ogledala, te umjetno ostaklenje vanke vrsti na pekućito, kupone, vrata i t. d. Kompletno umetniško dekoracije izloga sa svakovratne strake trgovine po vlastitim nacrtima.

Telesna i bazarska sreća sa niklonim i celolodnim te drvenim podlogama.

ICENIKI NA ZANTJEV BADAVALI 3000

Knjičnovodsko moč

ISCIMO ZA TAKOJ. SEVER & KOMP. Ljubljana. Wolfova ulica 12. 3052

Sobo

iščeta dva solidna gospoda s posebnim vhomom, in če mogoče z električno razsvetljavo. Ponudbe le poslati na uprav. Slov. Naroda pod Solidnost 3095.

Kupim

vsako množino rabljenih vreč za oglje Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3100

Hiša

dvonadstropna z lokalom, 10 minut od električne železnice v okolici Ljubljane se zamenja za kmečko posestvo ali samo gozd. Naslov pove uprava lista 3101

Kovaškega pomočnika,

neozenjenega, popolnoma zmožnega za izdelovanje gozdnega orodja (sekir, plankac, campinov) SPREJME TAKOJ Anton PETKOVŠEK, Logatec. 3068

KUPIM GNOJ; dam tudi

seno zanj.

Ponudbe: Ljubljana, poštni predal 77. 2926

POLENOVKA

namočena in suha se dobi vsak dan pri trvdki

FR. KHAM

nasproti hotela „UNION“.

Divja kostanjeva drevesca

se takoj prodajo, Ljubljana, Dunajska cesta 71. 3027

Pisalne mize

jedilnice, spalnice, kuhinje in razno upognjeno pohištvo najceneje napredaj

Erman & Arhar

mizarstvo

St. Vid nad Ljubljano 4.

Moške srajce

bela in v modnih barvah od navadne do najfinije kvalitete, kakor tudi drugo perilo in modne potrebščine, nudi v veliki izbiri po znižanih cenah trvdka:

F. in L. Gorčar,

Ljubljana, Sv. Petra cest št. 2.

Za primerno stanovanje

prevzame z družino 4 otrok posel hišnega upravitelja ter je ob jednom v prostem času v gotovih urah na razpolago gospodaru s pisarniškim posli. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3084

Ribe

za Velike moč.

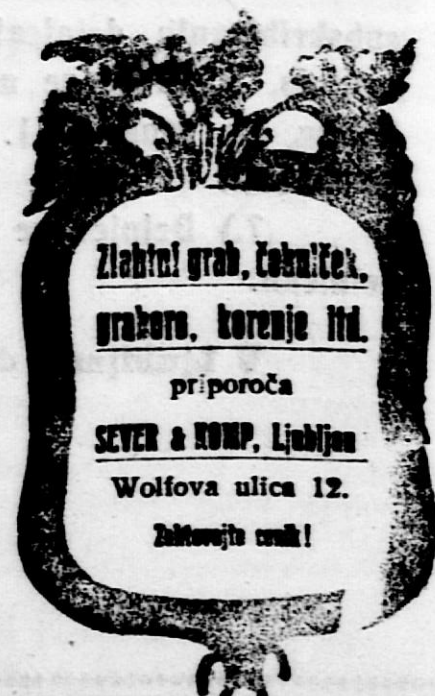
Ivana Florjančič, Ljubljana, Vodnikov trg. ima na razpolago za praznike ščke in karpe. Prodaja na drobno se prične v četrtak, dne 29. t. m. Naročila izven Ljubljane se vedno promptno izvršujejo. Cena 25 Din 1 kg. 3043

Kupim

blagajno Wertheimerice za svoje trgovine. — Ponudbe s ceno pod „Blagajna“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3045

Družabniki

z večjim kapitalom za večjo družbo z o. z. špecijalne stroke na Gorenjskem se iščejo. Ponudbe pod „Engros“ do 31. marca na Anončni zavod Drago Beseljak in drag. Ljubljana, Sodna ul. 5.

Zlatni grad, kabinice, grabar, korenje itd.

priporoča

SEVER & KOMP. Ljubljana

Wolfova ulica 12.

Zlatovnja vrh!

Samostojen polir

z dolgo prakso, za visoke, železobetonske in vodne zgradbe, išče posla priko mogoče. **M. Berlot, Ljubljana, Opekarska cesta 37. 2979**

KUPIM VSAKO MNOŽINO

bukovega oglja

no dnevnih cenah. — Anton KODRE, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18. 2952

Petrolejske vrče

2274

z zaboji ali brez zabojev in železne barele kupujemo v vsaki množini. Hrovat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6.

PRISTNI

tirolski lodni

za športne obleke, solidno in trpežno blago pri trvdki

A. & E. Skaberneč, Ljubljana, Mestni trg 10

Pozor!

Cene nizke!

Oglejte si veliko zalogo otroških vozicov, dvokoles, motorčkov, šivalnih strojev in pnevmatik. — „**Tribuna**“ tovarn dvokoles in otroških vozicov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 2356

Maslinovo olje prve vrsti,

posve bistro, veoma ukusno, bez misica u kantama od 18 litara, po 20 dinara litar, pakovanje i poštarina napose i novac barem djelomično unapred. **SALJE Samuel PEROJEVIĆ, Makarska. 2903**

Gostilničarji pozor!

Zaradi preselitve SE PRODA jako ceni takozvani „**DAMSKOKAPEL**“, NI ORKESTRION, popolnoma dobro ohranjen, firme Hupfeld, z dvema valjcema, katerih vsak igra osem komadov. Orkestrion igra klavir, mandolino, orgle, ksilofon itd. ter ima popolno bilo. — Več: Bozin BENKO, gostilničar, Belovar, Hrvatska. 2872

Prostori za trgovino in stanovanje

se iščejo v najem v prometnem kraju Slovenije v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Promet 3107“. 3107.

Znižane cene!

A. Sinkevič nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

Mesta knjičnovodje

komercijalnega ali upravnega vodje pri kakem industrijskem ali trgovskem podjetju, najraše pri večji lesni trgovini, išče bivši lesni trgovec z dobrimi zvezami v Italiji, zmožen vseh vrst knjičnovodstva in ima kot tak 12letno prakso z najboljimi spričevaji. Ponudbe pod „Vsestransko zmožen 3078“ na upr. Slov. Naroda. 3078

FANI BRILLY, LJUBLJANA, Resljeva cesta št. 27.

Preoblikovanje Nakinčevanje Moderniziranje

KLOBUČARSTVO IN SLAMNIKARSTVO

Zaradi hipne prenapolnitve zaloge se oddajo nastopni iz tvornice novi stroji po izredno nizkih cenah in sicer po nekoliko strojev za rezanje gline za tvornice glinastih izdelkov in lončarstva, ležečih stiskalnic za opeko (Strangpressen), valjarnice vseh velikosti ter revolverške stiskalnice itd.

Vsi stroji moderne prvovrstne izgradnje. Vprašati pod **Österreichische Anzeigen-Gesellschaft A. G. Wien I. Riemergasse 9.**

BLUZE Srečko Vrščić LJUBLJANA 3

velika izbira po izvanrednih nizkih cenah

Selenburgova ulica 3

Kupi se

vsaka množina orehovega, javorjevega, hrastovega, češnjavega in drugega trdega lesa v blodih in plohih. Ponudbe na **A. Kajfež, Kočevje.** 3055

Ugodna prilika!

Slavnemu občinstvu in ocnjenim svojim odjemalcem vljudo naznanjam, da se vrši valed preselitve trgovine

razprodaja

vsega manufakturnega blaga po znatno znižanih cenah

Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Iščemo:

Potnika

mlačšo, podjetno in agilno silo,

Knjičnovodjo-korespondenta

za samostojno in razvitka zmožno mesto. **Zahtevamo:** dobro trgovsko izobrazbo, daljšo prakso, možat nastop, priključivo vedenje. **Nudimo:** dobre prejemke in ob zadovoljivem poslovanju stalno mesto. Ponudbe naj se naslove na: Poštni predal 83. Ljubljana, glavna pošta. 3036

„KERAMIJA“

J. PENIČ : ZAGREB

PRERADOVIČEVA9

Brz. naslovi „**Keramija**“ - Zagreb
Telefon interurban broj 17-98

Uzorno skladište: „ „ „ „ „
„ „ Preradovičeva ulica broj 9

Pločice za oplatu zidova. Cijevi iz kamenštine. Keramitno ploče. Glinene peći Vratašca za peći. Stednjaci, šamot

OJENICI I PRORAČUNI STOJENA UVID

Došlo!!

najfinišie angleško i češko suhno v elegantnih vzorcih in po solidnih cenah za pomladno in letno sezijo.

Specialna zaloga

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA DVORNI TRG 3

Vedno v zalogi vseh vrst obleke, raglan, površniki, pelerine, dežni plašči, delovni plašči, namjeni sakopalši (aute), razne perile, čepce in druge modno blago. Sukne za modne hiše. — Oddaja blaga na metre; sprejemajo se tudi naročila na obleke.

Zajamčeno prvovrstna izdelava po meri v lastnem modnem salonu.